

Bilag 6

Høringsvar til miljøkonsekvensrapport for Harrestrup Å i Vigerslevparken

Høring af miljøkonsekvensrapport for Harrestrup Å i Vigerslevparken

HØRINGSTYPE

Andet

OMRÅDE

Valby

TIDSPERIODE FOR HØRINGEN

21. juni 2023 til 13. september 2023

SAGSNUMMER

2021-0306522

INDSENDELSESRIST FOR HØRINGSSVAR

13. september 2023

HØRING IKKE ÅBEN

Høring af miljøkonsekvensrapport for Harrestrup Å i Vigerslevparken - et kombineret skybruds- og naturgenopretningsprojekt

Et naturgenopretnings- og kapacitetsprojekt

Københavns Kommune, Hvidovre Kommune og HOFOR har den 5. oktober 2020 ansøgt om etablering og drift af et kombineret skybruds- og naturgenopretningsprojekt, som omfatter Harrestrup Å og de ånære dele af Vigerslevparken. Skybrudsprojektet er en del af det tværkommunale Kapacitetsprojekt for Harrestrup Å.

Projektet har fokus på at forbedre naturen og de rekreative områder i og omkring åen samtidig med at åen udvides for at håndtere vand fra skybrud og parken indrettes til at kunne håndtere oversvømmelser. Tiltagene er af en sådan karakter, at det kræver, at miljøpåvirkninger belyses i en miljøkonsekvensrapport (VVM) før etablering og drift. Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af bygherres rådgiver og undersøger projektets påvirkning på miljøet i anlægs- og driftsfasen for en række miljøparametre bl.a. natur, overfladevand, trafik og rekreative interesser.

Miljøkonsekvensrapporten samt VVM-myndighedernes udkast til VVM-tilladelse er i offentlig høring i 12 uger med frist for bemærkninger den 13. september 2023. Bemærkninger til skal afgives skriftligt her på siden.

Materialet er også fremlagt i offentlig høring i 12 uger på Hvidovre kommune høringsportal, [se link](#). Skriv kun høringssvar et sted, idet der laves en fælles besvarelse i samarbejde med VVM-myndigheder i de to kommuner.

Bygherre afholder i høringsperioden et event med information om projektet

Københavns Kommune, Hvidovre Kommune og HOFOR afholder et event for offentligheden om projektet og miljøkonsekvensrapporten den 20. august i Vigerslevparken. Eventet sker to steder i parken med et ens program:

Fra kl. 12 til kl. 13.45 foregår eventet i den nordlige del af parken ved legepladsen tæt ved Lykkebovej. Her kan offentligheden høre om:

- Kl. 12.00 – 13.00 Hør om projektet og miljøkonsekvensrapporten
- Kl. 13.00 – 13.45 Gåtur med fortælling om natur, vandløb og skybrudssikring
- Fra start til slut kan store og små lære om skybrud ved Energi og Vand

Fra kl. 14.30 til kl. 17.00 foregår eventet i den sydlige del af parken ved indgangen til parken fra Kirsebærhaven. Her kan offentligheden høre om:

- Kl. 14.30 – 15.30 Hør om projektet og miljøkonsekvensrapporten
- Kl. 15.30 – 16.15 Gåtur med fortælling om natur, vandløb og skybrudssikring
- Fra start til slut kan store og små lære om skybrud ved Energi og Vand

På projektets hjemmeside kan interesserede holde sig opdaterede om projektet og eventet: [Harrestrup Å i Vigerslevparken](#)

Teknik- og Miljøudvalget

Teknik- og Miljøudvalget har på møde den 19. juni 2023 behandlet sagen om offentlig høring af miljøkonsekvensrapport for det kombinerede naturgenopretningsprojekt Harrestrup Å i Vigerslevsparken og kapacitetsprojekt om håndtering af de fremtidige skybrudshændelser.

Indstillingen blev godkendt uden afstemning.

Indstillingsdokumenter samt Teknik- og Miljøudvalgets behandling af sagen kan læses her:

<https://www.kk.dk/dagsordener-og-referater/Teknik-%20og%20Milj%C3%B8udvalget/m%C3%B8de-19-06-2023/referat/punkt-3>

[pdfMiljøkonsekvensrapport for Harrestrup Å i Vigerslevparken.pdf](#)

[pdfUdkast til VVM-tilladelse.pdf](#)

[pdfBaggrundsdokumenter til miljøkonsekvensrapporten.pdf](#)

HØRINGSSVAR

ID	DATO	INSENDT AF	ORGANISATION	POSTNR	BY
16	13.09.2023	Bodil Fosgaard		2500	Valby
15	13.09.2023	Inger Kærgaard	Flagermusenes By	2000	Frederiksberg
14	13.09.2023	Kasper Funch		2500	Valby
13	13.09.2023	Valby Lokaludvalg	Valby Lokaludvalg	2500	Valby
12	13.09.2023	Stefanie Høy Brink	Københavns Museum	1555	København V
11	13.09.2023	Banedanmark	Banedanmark	1577	København V

10	12.09.2023	Trine Bredberg Olsen		2650	Hvidovre
9	12.09.2023	Michael Tindø og Tina Jensen		2650	Hvidovre
8	11.09.2023	Erik Hansen		2610	Rødovre
7	11.09.2023	Elsebeth Vang Hansen		2610	Rødovre
6	11.09.2023	John Frisenvænge		2650	Hvidovre
5	07.09.2023	Keld Høgh		2625	Vallensbæk
4	28.08.2023	Maj-Britt Hvidkvist		2500	Valby
3	26.08.2023	Merethe B		2500	Valby
2	21.08.2023	Poul Hansen		2500	Valby
1	17.08.2023	Tobias Hansen		1658	København V

Svar til: 2021-0306522 af: Bodil Fosgaard

APPLICATION DATE

13. september 2023

SVARNUMMER

16

INDSENDT AF

Bodil Fosgaard

BY

Valby

POSTNR.

2500

ADRESSE

Horsekildevej 11

HØRINGSSVAR

Høringssvar til miljøkonsekvensrapport for Harrestrup Å i Vigerslevparken

Umiddelbart er det positivt at kommunen beskytter borgerne mod oversvømmelse, men som bruger af Vigerslevparken kan jeg ikke forstå, at der skal foretages så store negative indgreb i parknaturen.

Når jeg læser miljøkonsekvensvurderingen, er jeg alvorligt bekymret for, at det er biodiversiteten der må bekoste, at klimatilpasningen kan foregå så billigt som muligt.

Projektet har to hovedformål, men gennem hele miljøvurderingen virker det umiddelbart som om, at der er tale om et skybrudsprojekt, hvor påvirkning af biodiversiteten er forsøgt begrænset. Det virker umiddelbart som om, at kommunerne og deres rådgiver forsøger at greenwashe et klimatilpasningsprojekt ved at kalde det naturgenopretning.

Det undrer mig meget, at kommunerne kan tillade at der også i fremtiden ledes opblandet spildevand samt overfladevand til Harrestrup Å. Det er ikke i overensstemmelse med Horsens afgørelsen, da det vil hindre målopfyldelse både økologisk og kemisk. Det er en stor mangel i miljøkonsekvensrapporten, at der ikke er undersøgt hvordan de miljøfremmede stoffer i det tilførte overfladevand påvirker målopfyldelse af vandrammedirektivet og miljøet generelt (Kobber, zink, Phthalater, PFAS, crom ol). Når fliserne fjernes i vandløbet er jeg bekymret for, at der sker øget erosion og indtrængen af beskidt vand nedfra til vandløbet.

Desuden er jeg bekymret for, at det beskidte sediment der ligger på bunden af vandløbet, sammen med fortyndet spildevand vil ende i det nedstrøms beliggende Natura2000 område og have negativ indvirkning på udpegningsgrundlaget og naturen der.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at der "udvalgte steder vil der blive udlagt gydegrus, større skjulesten og evt. dødt ved for at skabe en større fysisk variation i vandløbet og øge antallet af levesteder, idet der dog skal tages hensyn til at materiale fra overløb ikke samles". Hvorfor udlægges der gydegrus og skjulesteder, forventer kommunen og dens rådgiver at der kan gydes i opblandet spildevand?

Projektet indebærer rydning af mere end 300 træer i Vigerslevparken, men kommunen kalder det stadig et naturgenopretningsprojekt. Flere gamle træer ryddes, nogen af kosmetiske hensyn, hvilket jeg forestiller mig, må være i strid med både fredningen og København kommunes træpolitik.

Jeg er ærgerlig over de store rydninger og den øgede tilgængelighed, og opfordrer Københavns Kommune til at genvurderer behovet for rydninger. Jeg kan intet sted i rapporten se hvilke projekttilpasninger der er iværksat for at minimerer trærydningen.

Når der stadigvæk er overløbsvand i vandløbet, er jeg oprigtigt bekymret for at der i fremtiden vil være uhygiejniske forhold i vandløbet og parken efter skybrud og overløb. Der mangler en vurdering af den sundhedsrisiko borgerne udsættes for, når de kommer i kontakt med spildevand. Her tænker jeg primært på E. coli og Weils syge. Men det er direkte ulækkert, hvis der aflejres toiletpapir, tamponer og andet uhygiejnisk på oversvømmelsesområderne efter skybrud.

Jeg kan jo kun være begejstret for, at kommunerne gør noget for at beskytte borgerne mod skybrudsvand, men at kalde det et naturgenopretningsprojekt virker som greenwashing for at få projektet til at glide lettere ned blandt kommunens borgere og politikere.

Ikke et sted har jeg fundet tiltag der gavner naturen.

Desuden vil jeg mene at projektet strider mod både vandrammedirektivet og habitatdirektivet, da vandløbet fortsat skal modtage spildevand og overfladevand og at der fortsat udledes miljøfremmede- og næringsstoffer til Natura2000 området.

Mvh

Bodil

Svar til: 2021-0306522 af: Inger Kærsgaard

APPLICATION DATE

13. september 2023

SVARNUMMER

15

INDSENDT AF

Inger Kærsgaard

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Flagermusenes By

BY

Frederiksberg

POSTNR.

2000

ADRESSE

Peter Bangs Vej 119

HØRINGSSVAR

Der er planlagt fældning af 5 træer, som med sikkerhed bruges af flagermus. Har den pågældende forvaltning og dertilhørende rådgivere ikke kendskab til EUs Habitatdirektiv og inklusiv den stramning, som der er kommet de seneste år?

Jeg er ret sikker på, at det i følge EU lovgivning er direkte ulovligt at fælde træer, som bruges af flagermus.

Hvis det skulle være lovligt, er det først efter, at erstatningslevesteder er taget i brug. Og her skal man være sikker på, at flagermusene virkelig bruger erstatningslevestederne. Det tager meget lang tid. Men hvorfor overhovedet fælde så mange træer, inklusiv træer, som bruges af flagermus?

Det er ikke nemt at finde flagermus i træer og det er meget sandsynligt, at flere af de træer som kommunen planlægger at fælde, bruges af flagermus, men vi ved det bare ikke.

Hvordan kan det at fælde træer og i særdeleshed flagermustræer hænge sammen med naturgenopretning? Hvor der er en vilje, er der en vej. Hvorfor ikke planlægge så der ikke skal fældes træer. Og slet ikke flagermustræer.

Det tager 80 år før et nyplantet træ bliver 80 år og måske kan blive relevant for flagermus.

Hvorfor lave en plan, som koster over 300 træer?

Svar til: 2021-0306522 af: Kasper Funch

APPLICATION DATE

13. september 2023

SVARNUMMER

14

INDSENDT AF

Kasper Funch

BY

Valby

POSTNR.

2500

ADRESSE

Damsbo Vænge 8

HØRINGSSVAR

Harrestrup Å og "naturgenopretning"

Vi er en kreds af borgere med bopæl nær Vigerslevparken og tilknytning til lokalområdet, som har vores daglige gang i parken og påskønner og værdsætter den diversitet og naturmæssige modenhed, der er kommet af næsten 90 års relativ uberørthed, og for åløbets vedkommende dets særlige karakter som, på trods af at det er anlagt som spildevandskanal, efter 70 år, og netop som konsekvens af denne uberørthed, nu fremstår som et stykke "vild" natur i de bymæssige rammer.

Efter at have læst Miljøkonsekvensrapporten samt Udkast til VVM-tilladelse af 27. april 2023, ønsker vi at udtrykke bekymring over det betragtelige tab af herlighedsværdi samt konsekvenserne for områdets dyreliv, som projektet i sin nuværende form vil medføre, ikke kun i anlægs-, men også i driftsfasen.

Vi anerkender projektets mål som skybrudssikring af hovedstadsområdet, men stiller spørgsmålstejn ved nødvendigheden af øvrige lokale tiltag som angiveligt skal "(...) forbedre naturen og de rekreative områder i, og tæt på, vandløbet." (Ordlyd fra udkast til VVM-tilladelse af 27-04-2023)

Specifikt tænkes her på det planlagte antal af træer, særligt store, gamle og for lokalområdet unikke og fuldstændig uerstattelige træer, som skal fældes for at give plads til unødvendige tiltag af ren kosmetisk værdi.

Vi finder det bekymrende, at projektet medfører fældning af mere end 500 træer, herunder flere af unik værdi for parkens udtryk såvel som for adskillige dyrearter.

De gamle træer repræsenterer en herlighedsværdi, der ikke kan genskabes til samme niveau indenfor de næste 50-80 år.

I særlig grad hængepilen, som er en del af den oprindelige engbevoksning, og karakteriserer Vigerslev-Damhusområdet (Damhussøen var tidligere omkranset af gamle piletræer, indtil man desværre besluttede at fælde dem), og dermed af unik lokalhistorisk værdi.

Det foreslåede projekt opererer med begrebet "genopretning" i forbindelse med den planlagte slyngning af åen. Det formodes at man her tænker på områdets oprindelige udtryk som ådal, overdrev og engarelaer med det sumpede vandløb slyngende sig i midten. Argumentet virker søgt, og begrebet er en eufemisme, når det tages i betragtning, at området siden da er udlagt som park og igennem sin levetid som sådan har opnået sit eget udtryk. Der er næppe nogen i live, der kan huske hvordan det oprindelige engareal så ud, og en genskabelse er i øvrigt ikke ønskværdig, endsige opnåelig, indenfor de nuværende fysiske rammer.

Resultatet frygtes derfor at blive "designet natur" i et misforstået ønske om at give offentligheden (bedre) adgang til åløbet og brinkene. Dette medfører ifølge visionen opstilling af platforme og broer, der ikke passer ind i områdets nuværende vilde karakter. Desuden vil øget menneskelig aktivitet i disse områder være en trussel for det dyreliv, der, som det er nu, udfolder sig i de mere utilgængelige arealer, der netop pga. tidligere hindringer af offentlig adgang, er sprunget i natur og i høj grad bidrager til parkens helt særegne karakter.

Det er efter vores opfattelse nødvendigt at gentænke konsekvenserne af projektet for Vigerslevparken som unikt naturområde af uerstattelig værdi for både lokalområdet og hele hovedstaden.

Vigerslevparken har siden sin anlæggelse i 1930'erne fået lov at vokse sig stor, grøn og visse steder vild, og ligner på den måde ingen andre parker i hovedstaden.

I 2010 blev der gennemført en fredning af Vigerslevparken og Harrestrup Å, med det formål at "(...) sikre og muliggøre en forbedring af parkernes biologiske, landskabelige og rekreative værdier under hensyntagen til den historiske baggrund for områdernes nuværende udformning." Det er bl.a. denne hensyntagen, vi mener, projektets planlagte konsekvenser i sin nuværende form tilsidesætter.

Vi appellerer til, at Borgerrepræsentationen/Teknik- og Miljøudvalget tager fornyet stilling til projektet og VVM-tilladelsen med henblik på at få nedbragt antallet af træer, der skal fældes, til et minimum, og helt undgå fældning af gamle træer.

Ligeledes opfordres Borgerrepræsentationen/Teknik- og Miljøudvalget til at genoverveje beslutningen om at gøre området tæt på åløbet "offentlig tilgængeligt" - mere end det der allerede er - de såkaldte påtænkte "trampestier" er der allerede - af hensyn til faunaen og fredskoven, der er vokset frem på området.

Med venlig hilsen

Kasper Funch, Vigerslev Have

Svar til: 2021-0306522 af: Valby Lokaludvalg

APPLICATION DATE

13. september 2023

SVARNUMMER

13

INDSENDT AF

Valby Lokaludvalg

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Valby Lokaludvalg

BY

Valby

POSTNR.

2500

ADRESSE

Valgårdsvej 4-8

HØRINGSSVAR

Vedhæftet høringssvar fra Valby Lokaludvalg

MATERIALE:

hoeringssvar miljoekonsekvensrapport for harrestrup aa i vigerslevparken.pdf

Sekretariatet for Valby Lokaludvalg
Økonomiforvaltningen

Valby Lokaludvalg svar på høring af miljøkonsekvensrapport for Harrestrup Å i Vigerslevparken

5. september 2023

Sagsnummer
2023-0360116

Dokumentnummer
2023-0360116-1

Valby Lokaludvalg har modtaget høringen Miljøkonsekvensrapport for Harrestrup Å i Vigerslevparken.

Udvalget for Byudvikling og Trafik har forud for høringens offentliggørelse haft besøg af projektlederen fra TMF den 30. maj 2023. Her blev projektet grundigt præsenteret og gennemgået.

Repræsentanter fra Valby Lokaludvalg deltog i de velbesøgte præsentationer to steder i Vigerslevparken den 20. august. Her mødte tæt på 150 borgere op, hvilket er et meget fint fremmøde.

Vi vil gerne kvittere for den gode, åbne og ærlige kommunikation med os og borgerne om projektet, og for det tydeligvis positive samarbejde med Hvidovre Kommune.

Parkvandring 20/8

I den sydlige præsentation var deltagerne positive, og ud over selve projektet meget optaget af naturkvaliteter og biodiversitet, herunder ønsker om at bevare levesteder i gamle træer, og at lade (en del af) de fældede træer blive liggende i parken. Det blev specielt fremhævet i svarene fra forvaltningen, at man kan overveje at lade dele af de gamle træer stå.

I forhold til VVM-delen var der fokus på at sikre tilkørselsvejene, som kommer ind på villaveje især på Hvidovresiden og som krydser skoleveje.

Ved præsentationen i den nordlige del af parken var der også positiv spørgelyst, og især glæde over, at arbejdet ville koncentrere sig om selve åløbet og ikke brede sig ud til de eksisterende stier.

Sekretariatet for Valby
Lokaludvalg
Valgårdsvvej 8
2500 Valby

EAN-nummer
5798009800480

Der var opmærksomhed på de mange træfældninger, især at store træer ikke umiddelbart lader sig erstatte.

Bedre sammenhæng med Valbyparken

Bortset fra en forbedring af adgangsforhold lige syd for Gl. Køge Landevej og fjernelse af hegnet på vestsiden af åen, finder vi planerne for afsnit E og samarbejdet med Hvidovres Kystagerpark uambitiøse. Vi ønsker os, at planerne tænkes sammen med udviklingen af Valbyparken.

Vi vil også gerne opfordre til fortsat løbende dialog med HOFOR og Hvidovre Kommune om planerne, og støtter gerne op om en fremtidig dialog.

Venlig hilsen
Michael Fjeldsø
Formand Valby Lokaludvalg

Svar til: 2021-0306522 af: Stefanie Høy Brink

APPLICATION DATE

13. september 2023

SVARNUMMER

12

INDSENDT AF

Stefanie Høy Brink

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Københavns Museum

BY

København V

POSTNR.

1555

ADRESSE

Stormgade 20

HØRINGSSVAR

Se venligst vedhæftede høringssvar fra Københavns Museum.

MATERIALE:

høringssvar fra koebenhavns museum ang. høring af miljøkonsekvensrapport for harrestrup aa i vigerslevparken.pdf

Til

Parc@kk.dk

8.09.2023

Journalnr.: 2023-0281129

Vedr. Høring af miljøkonsekvensrapport for Harrestrup Å i Vigerslevparken

Københavns Museum er udpeget af Slots- og Kulturstyrelsen til at varetage museumslovens kapitel 8 arbejde. Museumslovens kapitel 8 vedrører sikring af kultur- og naturarv i forbindelse med kommunernes fysiske planlægning og forberedelse af jordarbejder m.v. Den forpligter Frederiksberg og Københavns Kommune til at inddrage Københavns Museum, når der udarbejdes en kommuneplan eller lokalplan, der berører bevaringsværdier. Endvidere skal planmyndighederne underrette museet om planforslag og om bygge- og nedrivningstilladelser. Museet er tilsvarende forpligtet til at rådgive planmyndighederne og bidrage med at udpege, undersøge, dokumentere og sikre bevaringsværdier.

I henhold til dette er modtaget materiale vedrørende ovennævnte forslag, og museet har gennemgået sagen med henblik på vurdering af de kulturhistoriske forhold.

Bemærkninger vedr. arkæologi

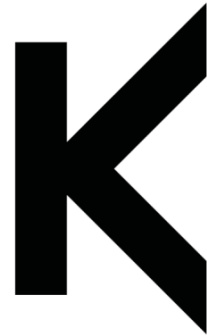
Jordarbejde i forbindelse med byggerier, renoveringer ol. kan indebære risiko for at fjerne væsentlige fortidsminder der ville skulle undersøges inden de fjernes jf. museumslovens kap. 8 § 27.

Harrestrup Å kan navnemæssigt tolkes som "den hurtigløbende", og åen har haft en størrelse, der har gjort den sejlbare med større både. Åer var attraktive transportkorridorer i oldtiden, og der ses ofte en mangeartet aktivitet fra oldtiden omkring disse. Ved den sydlige del af Harrestrup Å ses en række meget tidlige landsbyer op til åen: Vigerslev, Vanløse samt Hvidovre og Rødovre. Der er desuden kilder, der omtaler en Vindebod, en vendisk handelsplads, fra tidlig middelalder ved udløbet i Kalvebod Strand.

Landsbynavnene Vanløse og Vigerslev kan tidsmæssigt føres tilbage til jernalderen, hvor bebyggelsen flyttet i landskabet, for stå at lægge sig fast på en placering omkring 1000-tallet. Harrestrup Å's nærmeste opland udviser stor kontinuitet op gennem tid med arkæologiske fund fra bondestenalderen og frem.

Københavns Museum kan vurdere denne risiko nærmere, hvis vi kontaktes i god tid inden eventuelle jordarbejder finder sted.

Læs mere om Museumsloven på:

KØBENHAVNS
MUSEUM

MUSEUM OF
COPENHAGEN

STORMGADE 20

1555 KØBENHAVN V

WWW.COPENHAGEN.DK

KØBENHAVNS KOMMUNE

KULTUR- OG FRITIDS-

FORVALTNINGEN

HISTORIE & KUNST

<https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2014/358>

Med venlig hilsen

Stefanie Høy Brink
Museumsinspektør
Etnolog
Københavns Museum
+45 2947 9903
P95R@kk.dk

Lena Diana Tranekjer
Museumsinspektør
Arkæolog
Københavns Museum
+45 2967 1472
P03N@kk.dk

KØBENHAVNS
MUSEUM

MUSEUM OF
COPENHAGEN

STORMGADE 20
1555 KØBENHAVN V
WWW.COPENHAGEN.DK

KØBENHAVNS KOMMUNE
KULTUR- OG FRITIDS-
FORVALTNINGEN
HISTORIE & KUNST

Svar til: 2021-0306522 af: Banedanmark

APPLICATION DATE

13. september 2023

SVARNUMMER

11

INDSENDT AF

Banedanmark

VIRKSOMHED / ORGANISATION

Banedanmark

BY

København V

POSTNR.

1577

ADRESSE

Carsten Niebuhrs Gade 43

HØRINGSSVAR

Banedanmark har ingen bemærkninger til miljøkonsekvensrapporten for kapacitetsprojektet i Harrestrup Å i Vigerslevparken.

Svar til: 2021-0306522 af: Trine Bredberg Olsen

APPLICATION DATE

12. september 2023

SVARNUMMER

10

INDSENDT AF

Trine Bredberg Olsen

BY

Hvidovre

POSTNR.

2650

ADRESSE

Bendstrupvej 1

HØRINGSSVAR

Vi hilser opmærksomheden omkring Harrestrup Å i Vigerslev parken meget velkommen.

Vi blev ramt af en stormflod i januar 2017.

Og derfor ønsker vi at man i projektet har en særlig opmærksom på de huse der ligger i Hvidovre kommune som er umiddelbar naboer til Harrestrup Å.

Der er naturligvis flere udfordringer som vi håber I vil tage med jer i projektet.

Dels er det en udfordring at der er to kommuner som skal i kontakt med hinanden. Vi har oplevet at der kommunikationsudfordringer om hvem der gør hvad i naturkatastrofer som fx oversvømmelser. Begge kommune oplyste i forbindelse med stormfloden i 2017 'vi har styr på åen' desværre blev alle beboers henvendelser til kommunerne ignoreret og vi endt med vand i alle husene.

Dels var (måske er det stadig) et problem at alle de nye kloakker der blev bygget ikke var tilgængelige pga løvfald og ingen vidste hvem der havde nøgler til at låse dækslerne op så vandet kunne lukkes ned i de nye og ubrugte kloakker.

stormfloden var varslet, der var lavet beregninger og man havde sørget for at bruge alle vandsikringsmateriale ved Hvidovre havn, men både Hvidovre og Københavns kommune havde glemt Harrestrup Å.

Siden 2017 har vi flere gange fået stormflodsvarsler via et sms system. Alligevel går der kaos i kommunikationen og der er sendt medarbejder ud på vejen der sidst blev ramt, med besked om at der ikke skulle være udsendt et varsel.

Vi er stærkt bekymret over kommunikationen mellem de to kommuner og beredskabet. Den opleves som mangelfuld.

Flere beboer har ved hvert storm og stormflodsvarsel kommunikeret vores utryghed til både nuværende og tidligere borgmester. Vi har en bekymring om at vi igen bliver overset og at de

tidligere erfaringer er gået tabt ved et borgmester skifte.

Vi håber inderligt at tidligere erfaringer og bekymringer fra borgerne langs Harrestrup Å bliver taget seriøst.

Der må ligge en del dokumentation fra diverse møder med beboerne fra Bendstrupvej i Hvidovre. Herunder flere fælles og individuelle skrivelser om hændelsen.

Svar til: 2021-0306522 af: Michael Tindø og Tina Jensen

APPLICATION DATE

12. september 2023

SVARNUMMER

9

INDSENDT AF

Michael Tindø og Tina Jensen

BY

Hvidovre

POSTNR.

2650

ADRESSE

gl. byvej 6c 2sal

HØRINGSSVAR

Jeg er sammen med andre bekymret for Vandkvaliteten i Harrestrup Å efter hvert overløb med Kloakvand, hvordan kan i forsvare at der løber kloakvand direkte ud i havet ?

Hvad sker der med det kloakvand der vil løbe ud i det område hvor mennesker og dyr kan gå ? vil der aflejre sig noget der kan sive ned og forurene vores grundvand ?

vi er nogle der ønsker os at der kommer opsamlings riste om muligt at men får sat noget rense værk i åen forskellige steder, det er jo et langt Åløb, vand kvilliteten i vores havvand er ikke for god i forvejen, vi mener der bør gøres noget

ang. Hvidovre siden af projektet er der en del der er bekymret for den tunge trafik- Børnenes sikkerhed og støj / forurening, hvad kan i sige og love os ?

vedrørende fliserne i bunden af Åen er vi ligeledes bange for at der gemmer sig en gift som vil blive frigivet, hvad har i tænkt jer ?

vi vil godt have at i kvalitetsmåler vandet løbende for at være på den sikre side.

Vh.

Svar til: 2021-0306522 af: Erik Hansen

APPLICATION DATE

11. september 2023

SVARNUMMER

8

INDSENDT AF

Erik Hansen

BY

Rødovre

POSTNR.

2610

ADRESSE

Damhusdalen 78

HØRINGSSVAR

Høringssvaret er i vedhæftede dokument.

MATERIALE:

2023-09-11 hav vigerslevparken hoeringsindlaeg erik.pdf

Harrestrup å, Vigerslevparken.

Vigerslev parken er i dag en smuk gammel varieret park og en del af en grøn kile, der snor sig rundt om København. Denne grønne kile går fra Kalveboderne til Damhussøen og videre langs Damhusengen, Kongebjergparken, Vestvolden og ud til Utterslev mose. Denne smukke bilfri passage benyttes dagligt af mange fodgængere og cyklister.

I de sidste 28 år har jeg boet 200 m fra Vigerslevparken og jeg cykler dagligt langs Harrestrup å på vej til arbejdet. Dette område betyder rigtigt meget for mig, og jeg ser det som en alvorlig forringelse, hvis en stor andel af den gamle træbeplantning fældes eller skades ved jordarbejdet i forbindelse med dette projekt.

Projektet blev oprindeligt lavet som et naturgenopretningsprojekt, men er senere blevet en kombination af et naturgenopretningsprojekt og et skybrudssikringsprojekt, der tager udgangspunkt i, at det skal kunne opfylde kravene til en 100 års regnhændelse. Det er en smuk tanke at sno åen ned gennem de åbne områder i Vigerslevparken, og det er vigtigt at lave skybrudssikring, men man skal ikke gøre det ved at fælde en stor procentdel af den eksisterende træbeplantning i parken. Det er et helt forkert udgangspunkt, at man vil lave skybrudssikring og et naturgenopretningsprojekt ved at fælde træer. Fældning af træer forværrer kun vores generelle klimabelastning, da binding af CO₂ i beplantningen er vigtig for at minimere den globale opvarmning. Når man laver skybrudssikringsprojekter og naturgenopretningsprojekter er det utrolig vigtigt at tage udgangspunkt i den eksisterende natur og så vælge projekter, der kan tilpasses den eksisterende park uden at fælde mange hundrede træer. Denne del af det storkøbenhavnske område er i forvejen fattig på natur og parker med store træer.

Skader på træer.

I rapporten skriver I, at I vil **erstatte fældede træer 1:1** med nyplantede træer. Det lyder flot, men når I kun registrerer eksisterende træer der er over 5 meter høje, så vil der være mange hundrede mindre veletablerede træer, der slet ikke tæller med i Jeres træopgørelse over fældede træer i Vigerslevparken. Derimod er jeg helt sikker på, at de fleste af de træer I genplanter er meget mindre end 5 m. i højden. Når I på s. 17 skriver, at der fældes 332 af de eksisterende træer, så er det en kraftig undervurdering af det, der virkelig sker. Antallet på 332 træer der fældes er nok dobbelt så stort i virkeligheden. Hvis man også **tæller de mindre træer med**, så ender vi på et væsentligt højere antal fældede træer. Dertil kommer, at **et storkronet 90 år gammelt egetræ** er et helt økosystem i sig selv, hvor der **kan leve 2000 forskellige organismer**, og den naturværdi, det indeholder, kan aldrig erstattes af et lille nyplantede træ. Her kan man virkelig tale om biodiversitet, og det er sørgeligt, at I kun kunne tælle 24 forskellige insektarter i Vigerslevparken (s. 126).

På den østvendte side af åen vil I lave et **omfattende gravearbejde** (se figur 3-6 s. 19), og nogle steder **fjerner I op til 2 m. af den eksisterende jord**. Dette vil dræbe samtlige træer i dette område. Og i de områder hvor I hæver jordniveauet, vil træernes rødder langsomt blive kvalt. Hvis man hæver terrænet med 20-40 cm på røddernes rodzone, så

dræber man de fleste træer langsomt i løbet af de næste par år pga. iltmangel. Figur 3-6 er i øvrigt tegnet forkert, da de store træer på venstre side af figuren bliver fjernet ved det omfattende gravearbejde.

I skriver, at I overvejende vil anlægge **anlægsveje** uden for træernes drypzone (s. 39), men i gamle parkområder vokser træernes rødder væsentligt længere ud til siderne end drypzonen, og derfor vil der også ske skade på de bevarede træer længere uden for drypzonen, når der sker komprimering af jorden. Disse skader vil blot vise sig langsomt i årene efter anlægsfasen.

Lige nord for **Landlystvej** planlægger I at fælde 7 store træer i den østlige side ca. 40 m væk fra åen. Hvorfor skal disse træer fældes, når I har en politik om at eksisterende træer kun fældes, hvor det er afgørende nødvendigt?

Ifølge Københavns kommunes **træpolitik** (s. 71) skal der sikres gode vækstvilkår for både nye og eksisterende træer i København. Det lever I ikke op til i dette kæmpe anlægsprojekt.

På side 19 skriver I, at I fravælger **birk** til genplantning pga. dens allergene virkning. Hvorfor vælger I ikke bare lav-allergene sorter af birk? Det er en drastisk beslutning helt at udelukke birk, når det faktisk er den dominerende art i Vigerslevparken i dag (s. 16). I øvrigt er mange af de allergene birkepollen blæst over Øresund med varme luftstrømme fra det sydlige Sverige.

Konsekvenserne af dette voldsomme jordarbejde skal undersøges inden I sætter dette projekt i gang, så det ikke ender med en katastrofal skade på denne gamle smukke park. For at undersøge denne skade på træernes rodsystemer, vil jeg anbefale, at I henvender Jer til seniorrådgiver, **Iben M. Thomsen**, som tidligere har skrevet om indsats overfor rodskadet på træer.

Det samlede antal døde træer vil blive voldsomt højt, hvis man både tæller de mindre træer med på under 5 meters højde samt de mange træer, der langsomt dør pga. jordflytningsskader og trykskader på rodzonen. Vi ender muligvis oppe på **over 1000 døde træer**. Dertil kommer al den ødelagte **urte- og buskvegetation**, der har tilpasset sig dette område igennem de sidste 90 år.

Det er et absurd højt antal dræbte træer, når man samtidig gentagne gange igennem rapporten roser sig selv for at lave naturgenopretning, der forbedrer biodiversiteten.

I Jeres billagsmateriale (Bilag 3) er der manglende og **forkert signaturforklaring**. Symbolet for hvilke træer der skal fældes, er slet ikke med i signaturforklaringen, så det fandt jeg først ud af, da jeg talte i telefon med projektleder, Jens Lauritz Hansen. Det er en alvorlig fejl at lave i sådan et kæmpeprojekt, og det gør det fuldstændigt umuligt for borgerne at vurdere konsekvenserne af projektet, og derfor bør der laves en helt **ny høringsperiode**. Fejlene i bilaget skal rettes, og der skal laves et **ekstra afsnit om langtidsskader på de tilbageværende træer**. I øvrigt er der kun markeret ganske få genplantninger i Bilag 3.

Landskab og kulturarv.

Den tætte beplantning omkring Harrestrup å fra Hvidovre station og ned til Kalveboderne er i dag en smuk tæt skovagtig beplantning med meget fugleliv. Specielt den vestvendte side af parken, hvor åen løber, vil delvist blive ødelagt af det store anlægsarbejde og det vil tage over **50 år før dette skovagtige miljø bliver genskabt.**

Ifølge **åbeskyttelseslinien** (Naturbeskyttelseslovens § 16 stk. 1) må man ikke foretage beplantninger eller ændringer i terrænet inden for sø- og åbeskyttelseslinier. Jeg mener ikke der bør dispenseres fra denne bestemmelse, da der **ikke** sker en forbedring af biodiversiteten samt de landskabelige og rekreative værdier.

Landskabsværdien i Vigerslevparken forringes væsentligt i forhold til Jacob Bergmands oprindelige ideer med parken. Han var stadsgartner og planlagde Vigerslevparken i 1936 med inspiration af filosofganghaver med smalle stier med tæt beplantning på siderne (s. 78). Senere i samme afsnit konkluderer I, at landskabets følsomhed for træfældning er høj (s. 85), men i Jeres sammenfattende miljøvurdering (s. 93) vurderer I, at den overordnede påvirkning på landskab samt kulturarv er lille i anlægsfasen og positiv i driftsfasen. Dette er decideret en **fejlkonklusion**, når man netop fælder mange træer på den vestvendte side af stien ned mod åen, og det vil tage 40-50 år før nye træer vokser op og giver samme effekt. Landskabet vil pludselig blive mere åbent, og man vil kigge ind imod boligblokke og andre bygninger, hvor man tidligere cyklede igennem en tæt skovkorridor. Det vil være en væsentlig forringelse.

Biodiversitet.

Mange steder i rapporten skriver I, at det overordnede mål er at forbedre den nuværende naturoplevelse og at styrke biodiversiteten (f.eks. s. 71). Mange steder bliver det brugt som en formildende omstændighed for de mange træfældninger og forringelsen af landskabsværdien eller som et argument for at dispensere fra åbeskyttelseslinien. Men et nyt frø, der bliver lagt i jorden og giver en ny planteart, kan aldrig erstatte et 80 år gammelt træ. Vi er alle interesserede i biodiversitet, men dette ”modeord” må aldrig misbruges som begrundelse for at fælde store flotte gamle træer.

I afsnit 11 skriver I, at der i dag er 32 træarter, 22 buskarter, 111 arter af urter og 64 dyrearter i Vigerslevparken i dag. Men I skriver meget lidt om, hvad der kommer af nye arter, som kan give denne forbedrede biodiversitet. Det er ellers et krav i Bilag 4 punkt 5. Der står, at rapporten skal redegøre for, hvilke træer bygherre anser det for nødvendigt at fælde, og der skal være en beskrivelse af den beplantning, som forventes etableret. **Hvis ikke I beskriver dette, så kan I jo ikke postulere, at biodiversiteten bliver forbedret ved projektet.**

Mht. de træer som byherre anser det for nødvendigt at fælde, så er forvirringen total, da der som sagt er en alvorlig fejl i signaturangivelsen, og der er kun angivet få nyplantninger på kortene i bilag 3.

Ofte sker der en forringelse af biodiversiteten mange år efter, at store anlægsprojekter er gennemført. Den gamle tilpassede beplantning bliver fjernet mange steder og jordlagene bliver komprimerede. Den nye jord, der bliver kørt ind, er mere gold og fattig på det gavnlige svampeliv, der lever i symbiose med planterne. Den nye beplantning er mange år om at etablere sig, og der er normalt mange, der vil dø undervejs. Tæt ved åen fælder I en meget stor procentdel af de gamle storkronede træer, som netop har den rige biodiversitet.

Jeg venter spændt på at se, hvordan I vil dokumentere, at der kommer en bedre biodiversitet ved projektet. Jeg håber dog ikke I vil anvende **Rambøll's afgrænsningsnotat** (Projektnr. 1100040467), hvor der fuldstændigt naivt står i afsnit 5.1 : ”at der kan etableres en naturlig vandløbsflora og -fauna, og der kan etableres gydebanks, så ørreder på sigt kan gyde i åen”. Vel og mærke i en å, hvor der fortsat vil være overløb af kloakvand ved kraftigt nedbør, og hvor I selv skriver at vandkvaliteten er ringe (s. 7) . Tæller ørred med i Jeres regnskab for den forbedrede biodiversitet? Måske skal vi også undlade at tælle isfugl og vandstær med, da de overhovedet ikke lever i disse omgivelser!

Cykling gennem Vigerslevparken

Vigerslevparken er i dag en del af den grønne kile rundt om København, og den benyttes af utroligt mange fodgængere og cyklister. I skriver, at parken holdes åben for gående trafik i stort set hele anlægsperioden, men I vil spærre for cyklende trafik nord for Folehaven, hvor I vil lave omdirigering af cyklister via Vigerslevvej (s. 36). Det vil være et utroligt stort afsavn, hvis denne grønne passage afbrydes i den treårige anlægsperiode, blot med en skiltning om, at man kan cykle langs en trafikeret landevej i stedet. Rigtig mange borgere bruger denne grønne kile som transportvej til arbejdet, og endnu flere bruger den som en motionsrute i fritiden. I Jeres trafiktælling har I kun målt cykeltrafikken på tværs igennem parken, men I har aldrig målt hvor mange, der benytter den nord/sydgående sti. Det er en alvorlig mangel i projektet. Til sidst i afsnittet om trafik (s. 161) tillader I Jer at konkludere, at den overordnede påvirkning for cyklister i anlægsfasen er lig nul eller er en ubetydelig påvirkning. Det er i høj grad igen et eksempel på en **fejlkonklusion**.

Diger i parken.

Sidst i rapporten (s. 195) skriver I, at de geotekniske egenskaber i de eksisterende **diger i parken ikke er undersøgt**. I ved ikke, om jorden er stabil nok, til at modstå det store vandtryk der vil komme ved et kraftigt skybrud. Vil det sige, at I tænker på at lave et **kæmpeprojekt til 190 millioner**, uden først at undersøge, om digerne kan holde til

denne belastning? Det betyder, at hvis der kommer et stort skybrud et år efter anlægsarbejdet er afsluttet, så er der risiko for et digebrud, og man kan starte forfra med et **nyt kæmpe anlægsprojekt**, med udskiftning af digejorden og genplantning af digekanterne.

Alternativ plan:

Behold Harrestrup å som den er nu, i den midterste del af Vigerslevparken **imellem Hvidovre station og Helbovej**. På denne strækning er der alligevel ikke plads til at lave rigtige **snoninger af åen**. Lad også de gamle fliser ligge i bunden af åen, da optagning af fliserne vil gøre mere skade end gavn på den gamle smukke trævegetation langs åen.

Syd for Helbovej og ned til Vigerslev Alle kan man lede åen igennem flere store snoninger midt i parken. Her er der et stort bredt græsareal, og det vil give mening, at lede den gamle å ud i dette område. Denne del af parken vil stadig kunne bruges til oversvømmelse ved store kraftige skybrud. I den gamle å bør fliserne efterlades i bunden af renden og hvis man fylder ekstra jord ind, bør det kun lægges i bunden af renden, hvor fliserne ligger, så man ikke lægger jord oven på træernes rodsystem.

Ved Vigerslev Alle vil jeg foreslå, at åen igen ledes tilbage til den gamle å ved slusen og ledes igennem de eksisterende rørføringer under Folehaven og gennem den gamle å helt ned til **Vestkærs Alle**. Igen vil jeg foreslå, at I efterlader de gamle fliser i bunden af åen på denne strækning, da optagning af fliserne vil gøre alt for stor skade på træbeplantningen.

Syd for Vestkærs Alle vil det være en flot løsning at følge Jeres plan for den snoede å, der ledes ned igennem område C (Bilag 3 side 4) og helt ned til den gamle å **nord for Risbjerggårds Alle/Stakhaven**.

Igen foreslår jeg, at fliserne i den gamle å efterlades på bunden af renden, og hvis man fylder ekstra jord ind, bør det kun lægges i bunden af renden, hvor fliserne ligger, så man ikke kvæler træerødder på træer der vokser midt på den nuværende å's skrånende sider.

Syd for Risbjerggårds Alle og den resterende vej ud til Kalveboderne vil jeg foreslå, at åen følger den nuværende å, hvor alle fliserne efterlades i bunden af åen for at beskytte den nuværende beplantning langs åsiden samt den forurenede bund syd for Gammel Køge Landevej.

Det man sparer på ikke at grave alle fliserne op på lange strækninger, og det man sparer på ikke at lave det meget tunge anlægsarbejde langs åens østlige bred, kan man i stedet anvende på en lang række **mindre skybrudssikringsprojekter i de 10 kommuner, der i dag leder regnvand ud til Harrestrup å**. Mange steder er man i dag begyndt at lave små LAR-projekter, men dette kan udbygges meget mere. Mange boligblokke er omgivet af store grønne områder med klippet græs, og i disse plæner kan man etablere

store forsænkede regnbede til opsugning af det meste af tagvandet samt vandet fra belægningsarealerne. Regnvandet vil så i høj grad sive ned i grundvandet i stedet for at blive ledt til kloak eller ned til Harrestrup å. Det vil virkelig øge biodiversiteten lokalt, hvis disse græsarealer bliver ændret til forsænkede regnbede med blandede beplantninger samt store områder med blomstereng.

Udover forsænkede regnbede til nedsivning af vand fra tagflader kan man etablere følgende løsninger lokalt:

- Lave vandrender.
- Lave arealer til forsinkelse af vand.
- Lave bassiner.
- Reducere mængden af befæstede arealer.
- Lave gennemtrængelige belægninger.
- Lave faskiner til underjordiske beholdere til genanvendelse af regnvand.
- Lave faskiner til nedsivning i græsplæner.
- Lave faskiner der forbinder flere regnbede med hinanden.
- Lave trug.
- Lave grøfter.
- Etablere grønne tage.

Alle disse løsninger skal i meget højere grad tages i brug ved alt nybyggeri men også tages i brug ved gamle boligselskaber, villakvarterer samt i industriområder. Hvis alle disse løsninger bliver udbygget væsentligt i de 10 kommuner, der støder op til Harrestrup å, vil det være lettere at modstå en 100-årshændelse, og behovet for at udvide bredden af Harrestrup å vil være mindre. Man vil stadig kunne lave slyngninger af åen i to områder af Vigerslevparken og anvende parken til oversvømmelsesarealer for skybrudsvand.

Svar til: 2021-0306522 af: Elsebeth Vang Hansen

APPLICATION DATE

11. september 2023

SVARNUMMER

7

INDSENDT AF

Elsebeth Vang Hansen

BY

Rødovre

POSTNR.

2610

ADRESSE

Damhusdalen 78

HØRINGSSVAR

Fældning af træer og vandkvaliteten i Harrestrup Å.

Fældning af 332 træer (mange op mod 80 år gamle) og forventet beskadigelse af langt flere pga det projekterede gravearbejde er en helt urimelig pris at betale i et projekt, der påberåber sig naturgenopretning, biodiversitet og skybrudssikring.

Vi ved, at træer har en enestående evne til at binde store mængder CO₂, opsuge vand samt skabe gunstigt mikroklima for fugle, insekter, mennesker, blomster og utallige mikroorganismer i jorden.

Nyplantede træer vil være mange årtier om at udgøre en slags erstatning.

Projektet negligerer desuden fuldstændig betydningen af periodevis udledning af meget næringsrigt spildevand ved kraftige regnskyl. På side 7 i HÅV Miljøkonsekvensrapporten står der, at "Vandkvaliteten i Harrestrup Å er i dag ikke god" og "Kvaliteten af det tilførte vand ændres ikke på kort sigt". Så hvordan i alverden kan man tro, at man kan få et å-løb som beskrevet på side 134 med "et mere naturligt vandmiljø, med nye levesteder for arter, som lever i vand eller er tilknyttet vand"?

Ændringsforslag:

1. Grav kun ud til en mere slynget å de 2 steder i parken, hvor der i dag primært er græs i midten af parken og ingen træer (og ingen forboldbaner):

- Sydlige del af Delområde 1 (andre steder i rapporten kaldt delområde A) mellem Heldbovej og Vigeslev Allé.
- Nordlige del af Delområde 3 (Delområde C), hvor det jo også allerede er planlagt at lave slynget å ifølge projektbeskrivelsen mellem Vestkærs Allé og Risbjergårds Allé.

På ovenstående to strækninger fyldes der bare delvist op med jord oven på fliserne i det eksisterende å-løb, således at der stadig også her er et vist reservoir ved skybrud.

Grav ekstra meget jord væk på de 2 strækninger midt ned gennem parken langs det slyngede å-

løb, så der er ekstra kapacitet som vandreservoir ved skybrud.

Alle øvrige strækninger bevares som flisebelagt å uden gravearbejde langs disse å-strækninger.

Resultat:

- Fældning af et minimalt antal træer der hvor å-løbet skal føres ud til det slyngede forløb og tilbage igen til eksisterende flisebelagte å-løb.
- Og man kan teste, om man på de to strækninger med det mere snoede og naturlige å-løb vitterligt opnår et mere naturligt vandmiljø og større biodiversitet (på trods af periodevis tilførsel af spildevand). Dvs. der skal laves registreringer med eksisterende å-løb som reference og så måles igen efter 5 og 10 år.

2. Alternativt: Lav pilotprojekt på 1/10 af strækningen med optag af fliser og fældning af 1/10 af træerne.

Test som i forslag 1 naturgenopretningsværdi og biodiversitet og betydning af tab af store træer før og efter 5 og 10 år.

Tillæggsforslag:

3. Lav regn-/skybruds-sikrings tiltag tættere på kilden til de store regnmængder i kloakkerne i de 10 kommuner langs Harrestrup å.

Kort sagt Lokal Afledning af Regnvand (LAR).

Det er indlysende, at man herved slår to fluer med et smæk:

- Mindre behov for at visse strækninger af Harrestrup Å's omgivelser skal udgøre et "Kapacitetsprojekt" til skybrudshåndtering.
- Ingen spildevands-udledning fra de omkring 30 overløb ved kraftige regnskyl.

Svar til: 2021-0306522 af: John Frisenvænge

APPLICATION DATE

11. september 2023

SVARNUMMER

6

INDSENDT AF

John Frisenvænge

BY

Hvidovre

POSTNR.

2650

ADRESSE

Perlevej 49

HØRINGSSVAR

Trods en stor indsats for at minimere påvirkningerne indebærer det planlagte "naturgenopretningsprojekt" en stor risiko for ubodelig skade på naturen i Vigerslevparken og herunder på vigtige levesteder for flagermuskolonier. Dertil kommer en høringsproces, hvor vigtige informationer holdes skjult. Eksempelvis er de bagvedliggende flagermusundersøgelser, hvis kvalitet er afgørende for en evt. klageproces i forhold til Habitatdirektivets regler, hverken fremlagt i høring eller offentliggjort på arter.dk. Disse argumenter uddybes nærmere i det vedlagte dokument.

MATERIALE:

hoeringssvar mkr.pdf

Hørings svar om miljøkonsekvensrapport og udkast til VVM-tilladelse for Harrestrup Å Vandløbsprojekt (HÅV) i Vigerslevparken. Af John Frisenvænge, Hvidovre.

Trods en stor indsats for at minimere påvirkning: stor risiko for ubodelig skade på vigtige levesteder for flagermuskolonier ved "naturgenopretningsprojektet". Dertil kommer en høringsproces, hvor vigtige informationer holdes skjult.

1. Høringsprocessen.

Indledningsvis vil jeg knytte et par bemærkninger til selve høringsprocessen.

I starten af 2021 blev vi borgere indbudt til at deltage i en forhøring om miljøvurderingsprocessen. Vi fik at vide, at " *Miljøkonsekvensrapporten skal beskrive og vurdere projektets sandsynlige, væsentlige indvirkning på miljøet i bred forstand, dvs. på befolkningen og menneskers sundhed, den biologiske mangfoldighed, jordarealer, jordbund, vand, luft og klima, materielle goder, kulturarv og landskab.*

Men inden miljøkonsekvensvurderingen udarbejdes skal det indkredses nærmere, hvilke specifikke forhold, der skal undersøges i miljøkonsekvensrapporten. Bygherre og myndigheder har lavet et forslag, som fremgår af den vedlagte høringsfolder og det vedlagte afgrænsningsnotat.

Da projektet ligger i både Københavns Kommune og Hvidovre Kommune, er begge kommuner VVM-myndighed på projektet.

Har du bemærkninger til, hvilke miljøforhold der yderligere bør indgå i København og Hvidovre kommuners fælles miljøkonsekvensrapport, så afgiv dine bemærkninger skriftligt her på www.blivhoert.kk eller på Hvidovre Kommunes høringsportal www.hvidovre.dk/Politik/Hoeringer-og-afgoerelser frem til og med den 15.2.2021."

Hvad vi ikke fik at vide var, at en væsentlig del af forundersøgelserne til miljøkonsekvensvurderingen allerede var planlagt og gennemført inden vi fik mulighed for at komme med forslag og informationer, der kunne hjælpe med at "indkredse" disse forhold. Der var derfor ikke mulighed for at påvirke det "forslag", som bygherre og myndigheder havde fremlagt i høring. Det er paradoksalt, at man iværksætter en høring af afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten, mens det afgrænsningsnotat, der er i høring, allerede har været fulgt i over et år. Man kan let føle, at man som borger bliver ført bag lyset, når borgerinddragelsen sker så sent i processen. Det er desværre ikke den eneste gang dette er sket.

I forhold til de i dette projekt vigtige forhold om træer og flagermus lå de relevante forundersøgelser på høringstidspunktet allerede i et sent rapportstadium, med endelige versioner dateret 22.02.2021 og 25.03.2021.

Det kan være en formildende omstændighed, at man derved har fået 3 år til den omfattende opgave med at kortlægge flagermusenes rastesteder i Vigerslevparken: 2020, 2021 og 2022. Denne tid er desværre ikke brugt effektivt, som det skal vise sig senere i dette hørings svar. Størsteparten af flagermus- og træundersøgelserne er gennemført i 2020, og disse har sammen med en opfølgning i 2022 ikke resulteret i tilstrækkelig viden om rasteforekomster og kolonier hos de forskellige flagermusarter.

Dertil kommer, at resultaterne kun er fremlagt i en redigeret sammenfatning i den aktuelle høringsproces, mens borgerne ikke får mulighed for at se det bagvedliggende materiale. Dette gælder alle forundersøgelser på naturområdet, der ellers i den grad er i fokus både i kraft af projektets naturforbedrende sigte og de omfattende trærydninger, der planlægges. Det er ikke tillidsvækkende.

2. Miljøkonsekvensrapporten

Herfra skal det handle om selve miljøkonsekvensrapporten (MKR) og forundersøgelserne.

Harrestrup Å projektet har til dels til formål at holde skybrudsvand tilbage, men projektet startede som, og beskrives som, et naturgenopretningsprojekt. Det skaber et særligt ansvar for, at projektet efterlader naturen i en bedre tilstand end udgangspunktet.

Undersøgelser i perioden 2020-2022 er sammenfattet i en miljøkortlægningsrapport, der beskriver naturforholdene, projektets påvirkning af disse og de tiltag, der skal mindske negative konsekvenser af projektet.

Vigerslevparken består i dag groft sagt af græsplæner, et stort antal større og mindre træer, et busklag domineret af snebær og et kanaliseret vandløb. I nyere tid er driften af nogle af græsarealerne ekstensiveret, og der er etableret kvashegn af materiale fra beskæring af buske og opvækst. Vandprojektet kan tilføre området varierede vådområder med glidende overgange mellem det våde og tørre element. En klar naturforbedring.

En del af prisen for disse forbedringer er fældning af op til 400 mindre og større træer (der nævnes tallet 332, med et usikkerhedsinterval på +/- 20%). Foruden den åbenlyse risiko for påvirkning af fugle- og insektliv og træernes rekreative, lokalklimamæssige osv. værdig indebærer dette en risiko for forringelse af levevilkårene for flagermus, der har et vigtigt levested i Vigerslevparken.

Af MKR og Københavns Kommunes oplæg på diverse informationsmøder fremgår, at der er gjort en stor indsats for at mindske antallet af træer, og især antallet af store og naturmæssigt værdifulde træer, der skal fældes som følge af projektet. Kommunen og projektorganisationen skal have ros for dette. Jeg kan også se, at rapporten indeholder afsnit, der er på linje med mine egne kommentarer i mit indlæg i høringsprocessen i 2021. Som erfaren flagermusinventør kender jeg de rammevilkår, som feltarbejde af denne slags er underlagt. Jeg ved hvor svært det kan være at få finansiering og mandskabsressourcer til en fyldestgørende undersøgelse af flagermusforekomster i et stort projektområde. Inden for disse rammer har man sikkert formået at nå frem til det bedst mulige resultat. Men er det godt nok?

Er det tilstrækkeligt til at afbøde de værste konsekvenser for naturen og særligt flagermusbestande?

Ifølge et indlæg i Information 21.10.2021 har Københavns Kommune siden en tragisk ulykke i 2009 "mistet" 800 af de ældste træer fordi de blev betragtet som en risiko. Træer, der må antages at have haft en stor værdi for fugle, insekter, pattedyr, svampe.... Heraf nogle af de vigtigste rastesteder for flagermuskolonier i bl.a. Fælledparken. Bøgetræer kan forventes at leve i 300 år, men de træer som blev fældet i Fælledparken, var på 80-120 år. Gamle træer med værdi for dyrelivet er i praksis uerstættelige på grund af den lange "genanskaffelsestid".

I Vigerslevparken har de biologisk mest værdifulde træer en særlig forhistorie. De fleste af disse vokser langs åen i en zone, der i årtier var lukket for offentlig adgang, idet åen havde status af spildevandsteknisk anlæg. Derfor blev der ikke savet grene af, når sådanne flækkede, og knasthuller fik lov at udvikle sig til hulrum i stammer og grene, hvor støer, mejser og flagermus kunne bosætte sig. Det er hensigten, at den offentlige adgang til åen skal forbedres yderligere ved udbygning af stisystemet. Med den nuværende "sikkerhedspolitik", hvor potentielt farlige træer fjernes længe før de evt. bryder sammen, er det ikke sandsynligt, at sådanne træer opstår igen, når der skal være rekreativ færdsel overalt i parken. De eksisterende hule og gamle træer er en begrænset, og svindende ressource.

EU's Habitatdirektiv har til formål at beskytte de mest truede og sårbare arter og levesteder for arter i unionen. For arter på direktivets bilag 4 må der ikke ske skade på deres såkaldte yngle- og rasteområder. Ifølge senere domstolskendelser gælder dette forbud uanset forringelsens omfang og uanset om arten er stabil, i fremgang eller i tilbagegang. Dette gælder blandt andet for alle arter af flagermus.

Der er gjort en betydelig indsats for at sandsynliggøre at skade på flagermusenes yngle- og rasteområder bliver undgået, men der efterlades imidlertid stor usikkerhed om påvirkningen af flere grunde:

For det første er vidensgrundlaget begrænset og usikkert.

Flagermus flytter meget rundt imellem rastesteder i træer, og sikker påvisning eller afvisning af rasteforekomst ville kræve flere undersøgelser af hvert enkelt træ. Med 3 år til at gennemføre undersøgelser kunne dette være nået, men det synes ikke at være tilfældet.

Omfanget af flagermusundersøgelser er ikke beskrevet i MKR eller andet offentligt fremlagt materiale.

Af teksten i afsnit 11.2.4 fremgår, at rådgiverfirmaet SLA har foretaget flagermusundersøgelser i 2020, men ikke omfang eller metoder. Det fremgår, at der er lyttet og har været brugt lytteboks (automatisk virkende flagermusdetektorer). Det nævnes desuden at der i 2022 – uden nærmere angivelse af omfang og metoder – er foretaget opfølgende undersøgelser ved specifikke træer. Litteraturlisten sidst i MKR rummer henvisning til dokumentation for SLAs arbejder, men ikke til de opfølgende undersøgelser. Jeg har mundtligt fået at vide, at resultatet af sidstnævnte kun er dokumenteret internt i et GIS-system.

Om resultaterne nævnes fundne arter og nogle vurderinger, hvis kvalitet på grund af den manglende dokumentation ikke kan kontrolleres af udenforstående. Det mest nødvendige resultat – placering af kolonier og andre rastesteder for hver enkelt flagermusart – er der ingen oplysning om i MKR og det offentliggjorte baggrundsmateriale.

I kapitel 11.3.2 om påvirkning af bilag-IV arter beskrives, hvordan de kortlagte træer er inddelt i 4 kategorier. Heraf betegnes træer med hulheder, hvori flagermus kan raste, som kategori 3. Kategori 4 omfatter bekræftede rastesteder. I princippet kunne indplacering i kategori 4 vise det vigtigste resultat af undersøgelserne i 2020 og de opfølgende undersøgelser i 2022. De to kategorier 3 og 4 er imidlertid slået sammen til en enkelt gruppe både i tabellen i MKR og i et offentligt fremlagt notat, der indeholder skitsetegninger med visning af alle de kortlagte træer. Det er således ikke muligt at danne sig et indtryk af undersøgelsesresultatet i forhold til rastesteder. I den forstand er arbejdet en total fiasko.

Det er heller ikke muligt at vurdere, om udpegningen af 5 flagermustræer, der skal erstattes ved veteranisering af andre træer, afspejler det reelle omfang af konsekvenser for rastesteder. Alle disse 5 træer hører til de gamle træer langs åen, som besidder en righoldig mængde synlige hulheder. Flagermus kan imidlertid også raste i hulheder, der ikke er synlige fra jorden. Sådanne vil kun kunne findes ved direkte iagttagelse af træet i udflyvningsperioden. Automatiske lyttebokse kan ikke nødvendigvis vise hvilket af to eller flere nærliggende træer, flagermus flyver ud fra. Der kan således være et "mørketal" af rastesteder i træer, der skal fældes, men som ikke har kunnet identificeres som flagermustræer ud fra forekomst af synlige hulheder. Ifølge engelske undersøgelser (Bat Tree Habitat Key databasen) kan flagermus findes rastende i træer med diameter ned til omkring 20 cm og dermed også i væsentlig mindre træer end de træer med diameter over 50 cm, der i dette projekt er vurderet som potentielle flagermustræer.

Det er lykkedes at skaffe rapporten over undersøgelserne i 2020, som altså ikke indgår i høringsmaterialet.

Denne rapport indeholder desværre ingen konkret information om rastesteder eller indikation af sådanne. Det står eksplicit om brunflagermus, at udpegnings af kolonitræer er en uoverkommelig opgave. Det var således misvisende, da der på informationsmødet den 20.08.2023 blev sagt at man havde kortlagt flagermusenes rastesteder.

Det fremgår af rapporten, at SLA har optalt parken i 4 delområder og hertil har brugt 4 nætter om sommeren og 2 i sensommeren. Det vil sige, at der i alt har været 6 aftener, hvor man har kunnet registrere udflyvning af flagermus. Dertil kommer 2 lyttebokse pr. nat, dvs. dækning af 8 positioner sommer og 4 positioner sensommer. Dette er naturligvis utilstrækkeligt til kortlægning af rastesteder for flagermus i en så stor og kompleks park.

Brunflagermus er ret så højlydt ved rastestederne, både i koloniernes funktionstid og i august-september. SLAs rapport nævner uden nærmere uddybning, at man har fundet tegn på rasteforekomst af arten. Det nævnes, at der på lyttebokse er registreret sociale kald, som antages at stamme fra hunner, der flyver tilbage til rastestederne for at die deres unger. Men man har ikke fundet anledning til at udpege bestemte træer som rastesteder eller lokalisere områder, hvor disse kunne eftersøges. I hvert fald fremgår sådanne ikke af rapportens kortmateriale. Artens stationære hanners meget markante stemmeytringer i sensommeren er ikke nævnt, men de undersøgelser skulle jo også klares på 2 aftener alt i alt.

I den danske forvaltningsplan for flagermus stilles for forundersøgelse til nye vejanlæg krav om 2-3 undersøgelser fordelt på bestemte perioder igennem året, men det specificeres ikke hvor mange nætter disse skal dække hver især. Dette omfang benyttes også som vejledende standard i andre projektyper. I mange projekter bliver der tale om en nat i hver af de to væsentligste perioder, yngleperioden og sensommeren. I Vigerslevparken var det altså 4 nætter brugt på 1 besøg i hvert af 4 delområder i sommerperioden og 2 nætter brugt på 1 besøg i hvert par delområder i sensommeren. Hver del af parken er dermed kun besøgt på 2 nætter i 2020. Omfanget af de supplerende undersøgelser i 2022 er ukendt.

Til sammenligning kræver påvisning af rasteforekomst af flagermus i et enkelt træ, at man konstant overvåger alle udflyvningsmuligheder fra træet i perioden fra før solnedgang til de mest mørkekrævende arter er fløjet ud, og evt. igen før indflyvningen om morgenen. Ideelt med varmeregistrerende kikkert/kamera, da udflyvning af sent udflyvende arter som f.eks. vandflagermus og langøret flagermus kan være umulig at iagttage ved svag lysstyrke. Dvs. mindst en nat pr. træ. Oftest kan antallet af træer til observation dog nedbringes ved forudgående screening af flagermusenes aktivitetsmønster. De gennemførte undersøgelser kunne være sådan en screening. Da flagermus hyppigt veksler mellem forskellige rastesteder, skal undersøgelser med negativt udfald helst gentages flere gange for at være sikre. De supplerende undersøgelser i 2022 kunne være brugt på målrettet eftersøgning af udflyvning fra træer med middel til højt potentiale for rasteforekomst, baseret på resultaterne fra 2020. Af mundtlige oplysninger fra Morten Christensen, WSP, fås det indtryk, at der også der i vid udstrækning blev brugt lyttebokse med den tilhørende usikkerhed om placeringen af de registrerede flagermus. Der blev dog sandsynliggjort forekomst af enkelte kolonier i området.

I forbindelse med en offentlig ekskursion den 6. 09.2023 blev udflyvning af brunflagermus ved iagttagelse omkring solnedgang påvist ved et af de 5 udpegede træer.

Antagelsen af, at alle træer med hulheder er flagermustræer og tilpasning af projektet, så færrest mulige af sådanne skal fældes, kompenserer i en vis grad for denne usikkerhed. På grund af det lave antal i slutresultatet (5) er en usikkerhed på bare 1-2 træer imidlertid relativt stor. Med en veteranisering i forhold 2:1 til fældede værdifulde træer kan antallet af træer, der skal veteraniseres, undervurderes betydeligt.

Dertil kommer, at resultatet af 2020-undersøgelserne ikke muliggør en fyldestgørende vurdering af de enkelte arters forekomst og status i parken. Flere arter er kun repræsenteret ved få lydfiler optaget af automatiske lyttebokse, herunder troldflagermusen. Denne art er både før og efter 2020-undersøgelserne med stor sandsynlighed fundet rastende i området. Foruden yngleforekomster er der desuden et træk af international betydning, som passerer igennem København, herunder Vigerslevparken.

For det andet inddrages naboarealer, om hvilke vidensniveauet er om muligt endnu ringere, i argumentationen for, at yngle- og rasteområder ikke beskadiges af projektet.

For brunflagermus: *"Det vurderes, at reduktionen af levesteder for brunflagermus i Vigerslevparken med de planlagte afværgeforanstaltninger ikke vil medføre en forringelse af den økologiske funktionalitet for artens levesteder. Dette begrundes med, at der stadig er mange potentielle flagermustræer til rådighed som levesteder i Vigerslevparken såvel som i de nærliggende områder inden for artens aktionsradius samtidig med, at dannelsen af nye levesteder i parken fremmes."*

Tilsvarende anføres for dværgflagermus: *"Arten forventes i udbredt grad at bruge levesteder i de omkringliggende områder, da den er meget tilpasningsdygtig, og derfor vurderes det ikke at påvirke artens økologiske funktionalitet væsentligt at enkelte potentielle flagermustræer bliver fjernet"*

Ved de mig bekendte nyere flagermusundersøgelser i naboområderne Valbyparken, Damhussøen og Damhusengen er der ikke påvist flagermuskolonier i noget videre omfang. Nogle undersøgelser har haft fokus på ganske få træer, der skulle fældes, og for disse er det heldigt, at projekterne ikke førte til skade på rastesteder. Andre gange har undersøgelserne måske ikke været detaljerede nok til at påvise rastesteder for flagermus. Resultatet er imidlertid, at der mangler dokumentation for at der findes velfungerende rastesteder i naboområder, og der mangler dokumentation for at disse er forbundet med rasteområdet i Vigerslevparken. Der er kun antagelser.

I princippet kan særligt brunflagermusen være afhængig af relativt få velfungerende koloniområder i hele Københavnsområdet.

Brunflagermusen har en stor aktionsradius, og dyr fra en enkelt koloni kan søge føde i adskillige kilometers omkreds fra kolonien. Jeg har ikke kendskab til nogen systematisk kortlægning af brunflagermuskolonier i København, og Vigerslevparken er ingen undtagelse. Fælledparken er kendt for sine brunflagermuskolonier. Begge steder er arten trængt på grund af fældning af gamle træer. Foruden det aktuelle projekt er mange gamle træer i Fælledparken, Vigerslevparken og i øvrigt også langs Damhussøen blevet sikkerhedsbeskåret. En nylig undersøgelse af de beskårede træer på Damhusdæmningen kunne ikke påvise tegn på at flagermus rastede i de mere eller mindre døde torsoer. Skaden var da allerede sket.

For dværgflagermusen er argumentet måske mere relevant, da arten har en kortere aktionsradius, er mindre kræsen mht. rastesteder og raster mere spredt i landskabet end brunflagermusen. Men artens konkrete status i naboområderne er lige så ukendt. Denne art påvirkes også af fældning af gamle træer, hvortil kommer nedrivning og isolering af bygninger. Hvis argumentet om de forbundne bestande skulle holde, skulle der vel også skabes nye levesteder af samme kvalitet i de naboområder, som realistisk kunne aflaste Vigerslevparken som rasteområde.

For det tredje benyttes en uafprøvet metode til at kompensere for tab af rastesteder ved træfældning. På baggrund af domstols- og klagenævnsafgørelser har man måttet opgiver en tidligere hyppigt benyttet praksis, hvor man kunne nøjes med at sandsynliggøre, at yngle- og rasteområder blev opretholdt, fordi der var rigeligt med alternative rastemuligheder. Som eksemplerne ovenfor viser, er det heller ikke et holdbart argument. Derfor forsøger man at erstatte tab af rastesteder. Dette har imidlertid to udfordringer, når det

drejer sig om flagermus. For at opretholde rasteområdets økologiske funktionalitet skal nye rastesteder være til stede og taget i brug af flagermusene, inden de gamle rastesteder nedlægges. Men man kan ikke bare skabe funktionelle rastesteder fra den ene dag til den anden. I mange lande har man brugt opsætning af flagermuskasser som erstatning for nedlagte rastesteder, men der er bred enighed om at sådanne ikke er fulgyldige erstatninger, og kasserne er næsten værdiløse for ynglekolonier eller som overvintringssteder. Indskæring af nye huller i træer synes at have større potentiale, men det er endnu en eksperimentel metode med begrænset dokumentation. Der er aktuelt et større forsøg i gang, og man har i dette tilfælde inddraget mundtlige informationer om foreløbige erfaringer. Men der er mange usikkerheder, og forsøgets resultater er ikke afsluttede eller dokumenterede.

Dertil kommer, at det er urealistisk at forestille sig, at flagermus vil udskifte mangeårige kolonitræer med helt nyskabte huller inden for en tidshorisont på ½-1 år, som der her lægges op til. Igen støtter man sig på ukontrollerbare mundtlige kilder. Det virker mere realistisk, hvis man regner med en årrække før de nye huller – måske – bliver taget i brug. Særligt de hurtigtflyvende brunflagermus synes at have brug for at lytte sig frem til andre flagermus' kald fra hullerne for at opdage disse.

Det virker derfor som ønsketænkning og vildledning, når der på side 139 i MKR skrives: *Det vurderes, at de nye levesteder kan være funktionelle allerede efter et halvt år og at Vigerslevparken således på både kort og længere sigt vil rumme et stabilt eller stigende antal yngle- og rastesteder for brunflagermus af samme kvalitet som i dag.*

For andre arter end dværg- og brunflagermus er argumentet endnu mere usikkert.

MKR er direkte misvisende i omtalen af trolldflagermus: *"Trolldflagermus er i hele Vigerslevparken kun registreret som enkelte lydfiler eller kortere sekvenser, hvilket tyder på, at arten primært flyver igennem parken og af og til fouragerer. Det vurderes på den baggrund, at arten med lille sandsynlighed bruger parkens træer som yngle- og rastested, og at fældning af træer i forbindelse med projektet derfor ikke vil påvirke den økologiske funktionalitet for trolldflagermus."* På en rundvisning den 6. september 2023 oplyste Morten Christensen fra WSP, at de havde sandsynliggjort forekomst af en ynglekoloni af trolldflagermus i et af træerne langs åen. Dette understøtter mine egne tidligere observationer af, at trolldflagermus var aktiv i parken kort tid efter solnedgang og sandsynligvis havde rastested. Ved sammenligning med SLAs rapport fra 2020 kan det sandsynliggøres, at den vildledende tekst i MKR refererer status, som det så ud efter de tidlige undersøgelser. Det understreger det utilstrækkelige omfang af flagermus-forundersøgelserne, at disse fører til misvisende konklusioner om en arts status og forekomst i området i MKR.

Om de husboende arter sydflagermus og skimmelflagermus anføres: *"Sydflagermus og skimmelflagermus bruger kun bygninger som raste- og ynglested og fældning af træer i Vigerslevparken vil dermed ikke medføre en påvirkning af denne arts raste- og ynglesteder."* Dette er faktisk korrekt, men dertil skal føjes, at parken har værdi som jagtområde, der understøtter bestande, som raster i tilstødende bebyggelse. Jeg har selv observeret jagt af syd- eller skimmelflagermus ved bebyggelse, der grænser til parken, i yngletiden. Dertil kommer observation af skimmelflagermus, der fløj gennem parken mens den kaldte med det lokkekald, som hannerne bruger om efteråret. Der er ikke foretaget nogen vurdering af, om fældning af 300-400 træer kan skade fødegrundlaget for disse to arter i et omfang, så den økologiske funktion af yngle- og rasteområder i den omgivende bebyggelse påvirkes.

For det fjerde er det usikkert, om det skitserede omfang af veteraniseringer er tilstrækkeligt til at sikre en fremtidig adgang til rastesteder for flagermus fremover. Det er besluttet at veteranisere 10 yngre, sunde træer for at skabe fremtidige rastesteder, som erstatning for dem der fjernes. Dette baseres på en erstatning i forhold 2:1 i forhold til de 5 gamle træer, der skal fældes og samtidig er udpeget som flagermustræer. Da

denne udpegning tilsyneladende primært baseres på kortlægning af træer med synlige hulheder og ikke en målrettet eftersøgning af rastesteder, kan der være et "mørketal" i form af lidt yngre træer med højsiddende hulheder, som ikke kan ses fra jorden. I så fald kan der ske en "under-kompensation", og antallet af egnede rastesteder kan reelt falde. Dette ville gøre konklusionen om bevarelse af yngle- og rasteområder forkert.

Kumulative effekter

Endelig savnes en samlet vurdering af den kumulative effekt af projektrelaterede fældninger, sikkerhedsfældning af andre gamle træer med værdi som rastested for flagermus og reduceret tilgang af nye rastesteder i træer og – for delvist husboende arter – også bygninger. Både forekomsten og udvikling af nye rastesteder i træer trues af præventive sikkerheds-begrundede indgreb. Sådanne indgreb har i mange år været praktiseret over for vejtræer, og Københavns Kommune har siden 2009 udvidet praksis til at omfatte parker med offentlig adgang (de førnævnte 800 træer). Flere kendte rastesteder for flagermus er allerede gået tabt pga. sikkerhedsindgreb, også i Vigerslevparken, og fremtiden for de resterende meget værdifulde træer langs åen er på den baggrund usikker. På længere sigt kan det også mindske udvikling af nye hulheder i træer. Intentionerne i Københavns Kommunes nye træpolitik står over for en dagligdag, hvor bekymring for borgernes sikkerhed vejer tungest. Det sparsomme antal identificerbare flagermustræer i resten af Vigerslevparken er et eksempel på, hvor vanskeligt det er for træer at "få lov" til at udvikle hulheder i en offentlig bypark.

For delvist husboende arter som dværgflagermus er adgangen til hulheder i eksisterende huse desuden truet af energirenoveringer med henblik på større energitæthed, og nye huse bygges helt uden adgang for flagermus og andre hulrugende dyr.

Uden inddragelse af den kumulative effekt af disse negative faktorer kommer projektet til at fremstå som væsentlig mindre problematisk for flagermusbestande, end det formentlig reelt er.

3. Udkast til VVM-tilladelse

VVM-tilladelsen indeholder myndighedernes krav til projektorganisationen.

I forhold til natur, og herunder også træer og flagermus, indebærer dette følgende vilkår:

1. Der skal laves nye hulheder i 10 eksisterende blivende ældre træer i Vigerslevparken, som erstatning for de 5 flagermustræer som fældes (hulheder etableres i forholdet 1 til 2). Hulhederne skal laves minimum et halvt år inden fældning af flagermustræer, så hulhederne er modnede og egnede som yngle- og rastesteder for flagermus.
2. Flagermustræer må kun fældes inden for perioden 1. september til 30. oktober. Før fældning skal det undersøges af flagermuskyndig ekspert om træet rummer rastende flagermus. Hvis der findes rastende Flagermus, da skal de udsluses før fældning i henhold til miljøministeriets forvaltningsplan for flagermus.
3. Der skal desuden genplantes træer i Vigerslevparken svarende minimum til det antal træer der fældes.

Ad. 1: Det væsentligste tiltag til opretholdelse af økologisk funktionalitet for flagermus. I forhold til beregningen af antal nødvendige erstatnings-huller og sandsynligheden for at nye hulheder er "modnede"

og egnede for flagermus, se tidligere afsnit i dette høringssvar. Miljøstyrelsen har i tidligere kommunikation omkring rastesteder anført, at nye rastesteder også skal være antaget for at man kan tale om vedvarende opretholdelse af økologisk funktionalitet. Der stilles intent vilkår om dokumentation af dette. Med de urealistiske antagelser og manglende vilkår om dokumentation af effekt er dette vilkår utilstrækkeligt.

Ad. 2: Vilkår af betydning for individbeskyttelsen. Udkastet til VVM-tilladelse gentager her et allerede lovmæssigt bestemt forhold, der fremgår af Artsfredningsbekendtgørelsen, nemlig at hule træer kun må fældes i de nævnte to måneder. Flagermustræer er i MKR defineret som træer der enten har påviste rasteforekomster eller fund af hulheder i øvrigt. Der er således i vid udstrækning ikke tale om et vilkår men en vejledende tekst. Dog indeholder tilladelsen et påbud: ved fund af flagermus i et træ på fældningstidspunktet skal der foregå udslusning, hvorimod andre løsningsmuligheder, f.eks. "soft felling" dermed udelukkes. Vilkåret skyldes, at fældning af træer med rastende flagermus vil være lovstridig, pga. enten forstyrrelse eller risiko for forsætligt drab.

Ad. 3. Der stilles ingen krav ud over at antallet som minimum skal modsvare antallet af træer, der fældes. Da man ikke kan regne med at ethvert nyplantede træ får et langt liv, kan dette krav endda siges at være i den konservative ende. Plantevalg mv. overlades til projektorganisationen. Genplantning af træer vil i øvrigt ikke have betydning for flagermus' rastemuligheder før om flere årtier.

Flere af de tiltag, der i MKR nævnes som planlagte afværgeforanstaltninger, er enten ikke reguleret ved vilkår i udkastet til VVM-tilladelse, eller også afviger vilkårene væsentligt fra teksten i MKR. Sådanne gennemgås i det følgende:

MKR, kapitel om afværgeforanstaltninger	VVM-tilladelse
Plantning af nye træer, der sikrer træer som levested på lang sigt samt indførsel af et mere varieret træartsvalg med fokus på arter der tiltrækker insekter, fugle og andet dyreliv	Der skal desuden genplantes træer i Vigerslevparken svarende minimum til det antal træer der fældes.
Veteranisering af udvalgte træer. Mindst to træer veteraniseres for hvert flagermustræ der fældes. Veteraniseringen og skabelse af nye levesteder kan være funktionelle allerede efter et halvt år. Fremme af levesteder for flagermus i eksisterende og blivende træer. Dette kan bl.a. ske ved at uddybe grenhuller og inokulere med svampe der på lang sigt vil skabe hulheder.	Der skal laves nye hulheder i 10 eksisterende blivende ældre træer i Vigerslevparken, som erstatning for de 5 flagermustræer som fældes (hulheder etableres i forholdet 1 til 2). Hulhederne skal laves minimum et halvt år inden fældning af flagermustræer, så hulhederne er modnede og egnede som yngle- og rastesteder for flagermus. <i>(ikke nævnt)</i>
For potentielle flagermustræer som ikke kan bevares, skal der udarbejdes en plan for fældning der sikrer, at der ikke opstår forsætlig skade på individer, som beskrevet i afsnit 11.3.2 11.3.2: For flagermustræer som ikke kan bevares, skal der udarbejdes en plan for fældning der sikrer, at der ikke opstår forsætlig skade på individer. Forud for fældning	Flagermustræer må kun fældes inden for perioden 1. september til 30. oktober. Før fældning skal det undersøges af flagermuskyndig ekspert om træet rummer rastende flagermus. Hvis der findes rastende flagermus, da skal de udsluses før fældning i henhold til miljøministeriets forvaltningsplan for flagermus.

<p>undersøges træet af en biolog for at finde ud af, om der er hulheder og eventuelt koloni af flagermus i træet.</p> <p>Hvis træet rummer rastende flagermus, kan træet kun fældes efter dispensation fra Miljøstyrelsen. Flagermus skal da udsluses før fældning, eller træet skal fældes om natten, hvor dyrene er aktive og kan finde andet opholdssted. Fældning af træer med koloni af flagermus skal udføres i samarbejde med en vildtkonsulent fra Naturstyrelsen.</p>	
<p>Eksisterende flagermuskasser i træer udpeget til fældning fjernes og flyttes til nye egnede træer. Nedtagningen foretages i en periode, hvor potentielle rastende flagermus ikke forstyrres.</p>	<p><i>Flagermuskasserne er ikke nævnt, hverken i VVM-redegørelse eller i baggrundsnotater.</i></p>
<p>Under anlægsarbejdet må der kun benyttes lys af varme lysfarver for at undgå negativ påvirkning på flagermus og insekter. Lys anvendes primært i vinterperioden og vil været slukket i perioder uden aktivt arbejde.</p> <p><i>Uddybning fra andet steds i MKR:</i> Arbejdspladslys vil generelt kun blive anvendt i vinterhalvåret, og det skal derfor sikres, at lyset ikke peger ud fra arbejdspladsen og rammer omkringstående store træer direkte, samt at lyset slukkes uden for arbejdstid. Arbejdslys skal desuden være af en varm lysfarve, idet hvidt og blått kortbølget lys påvirker insekter og dermed flagermusene negativt. Det vurderes på den baggrund, at midlertidigt lys i vinterhalvåret ikke vil påvirke flagermus i vinterdvale væsentligt (SLA, Bilag 12b, 2021).</p>	<p><i>Ikke nævnt under vilkår. I VVM-tilladelsens redegørelsesdel står: Det er desuden en del af projektet, at der vil blive taget hensyn til flagermusene under anlægsfasen eksempelvis brug af mere skånsomt gult lys. Men altså ikke et myndighedskrav og dermed noget, der i princippet kan blive fraviget.</i></p>
<p>Under anlægsarbejdet må der ikke være oplagingspladser eller skurvogne inden for 100 meter omkring flagermustræerne. I yngletiden (20 juni til 8 august) bør støjende aktiviteter i en radius af ca. 100 meter omkring flagermustræerne helt undgås.</p> <p><i>Uddybning fra andet steds i MKR:</i> Omkring flagermustræer vil der blive taget særlige hensyn så støjende aktiviteter begrænses mest muligt. F.eks. vil der ikke være oplagingspladser eller skurvogne inden for 100 meter omkring flagermustræerne. I yngletiden (20 juni til 8 august) bør støjende aktiviteter i en radius af ca. 100 meter omkring flagermustræerne helt undgås.</p>	<p><i>Ikke nævnt i VVM-tilladelsen.</i></p>

Tilsvarende nævnes en række andre tiltag af mere generel betydning for natur og biodiversitet også i MKR, uden at blive reguleret i udkastet til VVM-tilladelse.

Anvendelse af fældede stammer i parken, hvor de får lov at blive nedbrudt naturligt og blive levested for svampe og insekter. Dette kan især blive relevant for de store hængepile langs vandløbet.	<i>(Ikke nævnt. Forholdet har betydning for generel biodiversitet snarere end flagermus)</i>
Øge variationen i levesteder og arter gennem det nye landskabsdesign for at styrke biodiversiteten generelt. Dette blandt andet ved at øge variationen i terræn og mikroklima, variation i jordbundsforhold, udsåning af arter fra tilsvarende lokale naturtyper, ekstensiv naturpleje langs vandløbet, engarealet og på udvalgte områder, der i dag plejes som brugsplæne.	<i>Ikke nævnt</i>

MKR indeholder i tekstafsnittet om biologisk mangfoldighed nogle anbefalinger, der ikke nævnes som afværgeforanstaltninger. Disse er heller ikke nævnt i udkastet til VVM-tilladelse, og deres realisering er dermed endnu mere usikker:

<i>Om brunflagermus:</i> Nye levesteder bør derfor etableres i høje træer, som har god plads rundt om (Naturstyrelsen, 2013).	<i>Ikke nævnt</i>
Langs vandløbet fjernes en del blomstrende træer (pil, mirabel mm) som er vigtige for insekter og dermed for flagermusenes fødegrundlag. Projektet planlægger, hvor det er muligt at efterlade udvalgte hængepil langs vandløbet, da piletræer er i stand til at skyde på ny selv, når træet er fældet og dermed fortsat bidrage til flagermusenes fødegrundlag. Det vurderes, at det samlede jagtområde for alle arter af flagermus observeret i Vigerslevparken er så stort, at denne mindre og midlertidige påvirkning ikke har væsentlig betydning for de eksisterende bestande af flagermus.	<i>Ikke nævnt</i>
Udviklingen i plantesamfund og særligt tagrør bør overvåges for at fastlægge niveau for vedligeholdelse således, at der skabes en balance imellem rekreative, biologiske og afvandingsmæssige interesser. Undersøgelser af flagermus bør indgå i Københavns Kommunes løbende registrering af naturtilstanden af byens parker.	<i>Ingen vilkår om overvågning. Dette kan skyldes den sædvanlige bekymring for at overvågning demonstrerer usikkerhed om effekt.</i>

Afsnittet om overvågning i kapitlet om biologisk mangfoldighed indeholder ingen tiltag til at sikre, at bestandene af de berørte flagermusarter ikke lider overlaster. Udkastet til VVM-tilladelse indeholder ligeledes ingen vilkår om overvågning og dokumentation. Om overvågning står der i MKR:

<p>Udviklingen i plantesamfund og særligt tagrør bør overvåges for at fastlægge niveau for vedligeholdelse således, at der skabes en balance imellem rekreative, biologiske og afvandingmæssige interesser. Undersøgelser af flagermus bør indgå i Københavns Kommunes løbende registrering af naturtilstanden af byens parker.</p>	<p><i>Ingen vilkår om overvågning.</i></p>
---	--

I begrundelsen for vilkårene refererer teksten i VVM-tilladelsen flere gange til at noget er indeholdt i projektet, for eksempel at der vil blive taget hensyn til flagermusene i anlægsfasen. Nogle af disse forhold er nævnt i MKR uden at VVM-tilladelsen indeholder noget påbud eller regulering af forholdet. Uden klare myndighedskrav kan der opstå uklarhed om bygherrens implementering af tiltagene i praksis, og det er svært at håndhæve afvigelser.

De stærkt begrænsede vilkår i VVM-tilladelsen skal ses i lyset af, at Københavns Kommune er både myndighed (sammen med Hvidovre Kommune), grundejer og projektansvarlig bygherre. Der er dermed stor risiko for interessesammenblanding, særligt når de stillede vilkår er så vage.

4. Afsluttende bemærkninger

Naturgenopretningsprojektet langs Harrestrup Å har været genstand for en grundig undersøgelse og vurdering af konsekvenser for bl.a. de strengt EU-beskyttede flagermus – i hvert fald efter dansk standard.

Imidlertid medfører manglende undersøgelser af flagermusbestandenes status og rastesteder i kombination med vurderinger, der baseres på antagelser i stedet for dokumenterbar viden, at de reelle konsekvenser er ukendte. Både i forhold til påvirkede arter, antallet af rastesteder der nedlægges og status for de berørte arter i Vigerslevparken og andre nærliggende mulige rasteområder. Dermed mangler den i forhold til Habitatdirektivet krævede høje grad af sikkerhed for, at yngle- og rasteområder for flagermus ikke beskadiges.

I kombination med øget risiko for sikkerhedsfældning af de resterende værdifulde træer pga. facilitering af offentlig færdsel nær disse og lav sandsynlighed for udvikling af tilsvarende værdier fremover af samme grund, vil antallet af rastemuligheder for flagermus stik imod det i MKR anførte sandsynligvis fortsætte med at falde. I så tilfælde vil MKR være direkte misvisende i sin hovedkonklusion.

Det skal her tilføjes, at der ikke i MKR eller i udkast til VVM-tilladelse lægges op til at kvalitetssikre projektets tiltag gennem målrettet effektovervågning. I lyset af den manglende basisviden om de enkelte arters rastesteder og bestandsstørrelser i parken vil det også være umuligt at dokumentere fremtidige ændringer i arternes status.

I lyset af disse negative faktorer er det desuden ekstra vigtigt, at projektet sammen med Københavns Kommunes øvrige forvaltning af Vigerslevparken arbejder målrettet på at sikre en uændret eller stigende forekomst af træhulheder i dette vigtige kerneområde for flere flagermusarter. Dette burde indgå som målsætning i diverse planer og strategipapirer, herunder den nyligt vedtagne udviklingsplan for Vigerslevparken. Dette er ikke tilfældet i dag.

Det skal desuden kritiseres kraftigt, at høringsmaterialet ikke omfatter dokumentation for de bagvedliggende feltundersøgelser og vurderinger, herunder vigtige baggrundsrapporter. Noget af det vigtige materiale om flagermusundersøgelser (supplerende undersøgelser i 2022) er tilsyneladende ikke sammenfattet i notater, der kan give et indtryk af metoder, omfang og detaljerede resultater. Andet findes kun nævnt i litteraturlisten i MKR, men ikke i det fremlagte høringsmateriale. Et hurtigt opslag på arter.dk viser, at artsfundene i de nu 3 år gamle flagermusundersøgelser fra 2020 endnu ikke er gjort tilgængelige for offentligheden og andre miljøkonsekvensvurderinger. Det samme gælder resultaterne af de nu 1 år gamle supplerende undersøgelser.

Dertil kommer, at de væsentligste forundersøgelser af flagermus allerede var gennemført året før projektets første offentlige høringsfase. Dermed blev borgerne reelt ført bag lyset, når man blev bedt om at komme med forslag til afgrænsning af miljøvurderingsprocessen.

Kvaliteten af vidensgrundlaget er en væsentlig parameter i mange afgørelser fra klagenævne (Planklagenævnet og Miljø- og fødevarerklagenævnet), og indsigt i tilvejebringelsen af dette er derfor afgørende for borgernes vurdering af miljøvurderingsarbejdets kvalitet. Skade på flagermusenes levesteder og utilstrækkeligt grundlag for vurdering af selvsamme er potentielt retlige mangler, der kan gøre en miljøkonsekvensrapport ugyldig. Derfor er det påfaldende, at Københavns Kommune har valgt kun at offentliggøre konklusioner af flagermusregistreringsarbejdet, mens de bagvedliggende informationer er hemmeligholdt. Særligt i lyset af projektets karakter af omfattende forandringer i en offentlig park og den modvilje mod projektet, som dette kan medføre fra offentligheden.

Hvidovre, 11.09.2023.

John Frisenvænge.

Svar til: 2021-0306522 af: Keld Høgh

APPLICATION DATE

7. september 2023

SVARNUMMER

5

INDSENDT AF

Keld Høgh

BY

Vallensbæk

POSTNR.

2625

ADRESSE

Hyrdeengen 183

HØRINGSSVAR

3.1.1 LANDSKAB OG NATUR

Forslag 1:

Tilføjes: Beplantning fri for torne

3.2 DET PLANLAGTE PROJEKT

Træartsvalget skal bidrage til en større variation i parken der tilgodeser dyrelivet og sikrer en robust beplantning i forhold til fremtidens klimaforandringer. Derudover er der fokus på at undgå plantning af invasive og potentielt invasive eksoter

Forslag 2:

Tilføjes: Fokus på træer (og anden beplantning) ikke er allergifremkaldende - samt hjemmehørende i Danmark.

Figur 7-17. Fotostandpunkt C ved slusen, der viser de eksisterende forhold og forholdene i driftsfasen

Forslag 3:

Der bør kompenseres med mere beplantning, da de nye forhold er meget mindre grøn og med et råt udtryk

Svar til: 2021-0306522 af: Maj-Britt Hvidkvist

APPLICATION DATE

28. august 2023

SVARNUMMER

4

INDSENDT AF

Maj-Britt Hvidkvist

BY

Valby

POSTNR.

2500

ADRESSE

Humlehaven 56

HØRINGSSVAR

I vores husstand glæder vi os meget til projektet, det kan kun gå for langsomt. Vi går tur ved åen et par gange om dagen, og ser, at området bliver brugt rekreativt af rigtig mange mennesker.

Der er et par ting, som vi synes, der er behov for:

1. Bænke ude ved åen, så man kan sidde dér og kigge på vandet. Gerne med fuglesikre skraldespande. Der mangler simpelthen skraldespande i flere områder, hvilket resulterer i en del henkastet affald. Bænken og picnicbordet tættest på HOFORS bakke ved udgangen til Kirsebærhaven bruges rigtig meget, men der er ingen skraldespand, så der ligger tit en masse cigaretskodder, dåser og lignende lige der.
2. Ville det være muligt at skabe nogle steder ved, eller gerne i, åen, der giver vandfuglene god mulighed for at bygge reder? Gerne skabt ved tæt beplantning og ved at føre trampestien i en bue væk fra åen over et mindre stykke og så tilbage igen. Vi har desværre oplevet en svanerede i sivene blive ødelagt, og set både rørhøns og lappedykkere, hvis reder blev ødelagt da vandstanden pludseligt steg.

På forhånd tak.

Svar til: 2021-0306522 af: Merethe B

APPLICATION DATE

26. august 2023

SVARNUMMER

3

INDSENDT AF

Merethe B

BY

Valby

POSTNR.

2500

ADRESSE

Lindehaven 34

HØRINGSSVAR

Det glæder mig at Harrestrup Å får sving og synes om hele forslaget og forstår behovet for at fjerne nogle træer. Jeg hørte også, at der skal plantes nye træer.

Jeg tænker på egern, der er pressede i haverne i Valby, idet store graner og andre træer fældes. Jeg har ikke set et eneste grantræ i Vigerslevparken, men mit forslag er at der plantes grantræer og nøddetræer/buske, så egern kan få et dejligt område at leve i. Jeg aner ikke om egern passer ind i resten af dyrelivet i parken, det tænker jeg, I har fagfolk, der kan vurdere.

Glæder mig til at følge projektet og se hele herligheden når projektet er færdigt.

takker,

MATERIALE:

egern.jpg

img 20210127 141511.jpg

egern.jpg

img_20210127_141511.jpg

Svar til: 2021-0306522 af: Poul Hansen

APPLICATION DATE

21. august 2023

SVARNUMMER

2

INDSENDT AF

Poul Hansen

BY

Valby

POSTNR.

2500

ADRESSE

Tjørnelunds Allé 10 1

HØRINGSSVAR

Vores hørings svar handler om projekt Harrastrup Å

Jeg var i går til jeres fine event ved Lykkebovej - tak for det. Vi bare elsker parken og går tur i den hver eneste dag. Vi er især glade for de mennesker, som passer parken, græsset, træerne, bedene, bænken og anlæg - de er supergode stor tak til dem.

Vi er glade for at i vil lave små broer over åen - giv den bare gas.

Vore henvendelse handler primært om alle de træer, som skal fældes ifm planen. Det må da kunne undgås. Især er vi bekymrede for de fantastiske gamle træer som står tæt på åen - de må være mindst hundrede år gamle - og vi har et tæt forhold til dem alle. Så, lad være med det.

Vores bekymring handler derudover om åens møde med tværgående veje. Vi vil også gerne have, at der, hvor åen møder Landlystvej osv, at der bliver åbnet op med tidssvarende flotte smukke løsninger isf de gamle ruste hegn - gerne med hastighedsnedsænkende midler.

Tak for jeres gode projekt og oversvømmelsesbeskyttelse og tak for jeres vedholdende orientering.

Vi elsker Harrestrup Å og tilstødende grønne områder.

kh Poul

Svar til: 2021-0306522 af: Tobias Hansen

APPLICATION DATE

17. august 2023

SVARNUMMER

1

INDSENDT AF

Tobias Hansen

BY

København V

POSTNR.

1658

ADRESSE

Absalonsgade 13, 4 tv

HØRINGSSVAR

Det er mig en stor glæde at der bliver gjort noget ved Harrestrup Å, den ligger utrolig naturskønt og det er fantastisk at den bevares og der er tænkt tanker i forhold til de rekreative forhold på land. Jeg savner dog at man tænker på de rekreative muligheder på selve åen i form af vandaktiviteter. Jeg har flere gange nydt at ro en tur op ad åen i kajak, men har ægret mig over at den ikke er let fremkommelig alle steder.

Blandt andet er et par broer så lave, at de kun kan passeres i kajak ved lav vandstand, det ville være dejligt hvis disse blev hævet for nemmere passage.

Jeg slår mig også ved at man påtænker at fælde træer og lade dem ligge i vandet, igen til fordel for leg og aktiviteter på land, men jeg kan betvivle hvorvidt man tager hensyn til aktiviteter på vandet når man har tænkt denne løsning.

Alt i alt håber jeg at man indtænker at åen kan bruges til vandaktiviteter såvel som aktiviteter på land.

MATERIALE:

photo 2023-08-17 13-36-52.jpg

photo 2023-08-17 13-36-43.jpg

photo_2023-08-17_13-36-52.jpg

photo_2023-08-17_13-36-43.jpg

Høringsvar indkommet til Hvidovre Kommune

17. Henriette og Jeppe

18. Udo

19. Per Tybjerg

20. Kirsten

21. Harrestrup Villakvarter Grundejerf.

22. Grundejerforening Holmelunden

23. Bente Olsen

Vedrørende bemærkninger til miljøkonsekvensrapporten og VVM-tilladelsen (§25- tilladelsen)

Grundejerforeningen Holmelunden har nogle bemærkninger vedrørende det nordlige område i projekt Harrestrup Å. Nærmere betegnet området mellem Hvidovre station/jernbanen og Landlystvej. Det vedrører især de medlemmer, der bor direkte op til åen, men alle medlemmer i grundejerforeningen vil blive påvirket, hvis de beskrevne tiltag gennemføres.

Grundejerforeningen, der repræsenterer alle beboerne på Holmelundsvej har to tiltag, som vi kommer med indsigelse imod:

- **Etablering af bro over Harrestrup Å for enden af Holmelundsvej:**

Holmelundsvej nyder godt af at være en lukket vej. Grundejerforeningen har på generalforsamling undersøgt holdningen til at åbne vejen med en bro over Harrestrup Å for enden af Holmelundsvej, hvilket alle er enige om at være modstander af. Der er forskellige bekymringer gående fra, at der ved kriminalitet vil blive lettere at komme væk fra vejen til at øget færdsel vil forstyrre roen på vejen.

Der er i forvejen mulighed for at krydse åen både ved Stations Centeret og ved Landlystvej, hvorfor der ikke er behov for yderligere at kunne krydse åen på den korte strækning på kun 380 m. Det er overflødig at bruge midler på at etablere en bro, der ikke er behov for, og som er til stor gene for lokalområdetets beboere. Vi forventer derfor, at denne del af projektet opgives. Vi er blevet oplyst, at den væsentligste grund til, at broen skal etableres, er for at skjule det rør, der er ført over åen. Vi skal gøre opmærksom på, at der løber et større og grimmere cementrør over åen tættere på Stations Centeret. Ud fra logikken om at broen skal fungere som kamuflage af røret, kunne der argumenteres for, at der skal etableres broer over begge rør. I stedet vil vi forslå, at rørene dekorerer eller skjules på en anden måde. Det kan gøres på forskelligvis med beplantning, bemaling eller anden kunstnerisk udsmykning. Inspiration til udsmykningen eller camoufleringen kunne evt. fås ved at udskrive en konkurrence. I flere af Temahaverne i Valbyparken er det for eksempel folkeskoleelever eller studerende fra videregående uddannelser, der har fundet på indretningen af haverne.

Inspiration fra Sverige til udsmykning af rør over Harrestrup å.

- **Etablering af trampesti:** en trampesti på vest siden af Harrestrup mellem Stations Centeret og Landlystvej vil komme til at ligge meget tæt på bebyggelse, og dermed vil færdsel på stien være til stor gene for beboerne. Der har aldrig været trampestig på Hvidoversiden af Harrestrup å mellem Stations Centeret og Landlystvej, som der er andre steder af åløbet og på Københavnersiden. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at trampestien på Hvidovresiden skal ligge oppe i niveau med parken, mens den på Københavnersiden skal ligge halvt nede af vandløbets dobbelte profil på en banket. Såfremt der skal være en trampesti på Hvidovresiden mellem Stations Centeret og

Landlystvej, anbefaler vi entydigt, at den ligger halvt nede i vandløbets profil og lavere end terræn for at hindre indkig i de nærliggende haver og boliger.

Der er en særlig bekymring vedrørende jordstykket Holmelundsvej 26 / matrikelnummer 3cr, hvor HFOR har en målerbrønd og hus. Hvis det mod forventning etableres tampesti på vest siden af Harrestrup å, skal der opsættes hegn, der hindrer personer i at kunne komme ind på grunden. Der har tidligere været mange episoder, hvor personer har forceret den låste låge eller hegnet og har taget ophold på taget af huset og grunden, for at holde sammenkomster med høj musik og anden støjende adfærd. Der er aktuelt ikke lovlig adgang til grunden, idet lågen i hegnet ud mod Holmelundsvej er aflåst, samtidig med at der ikke er adgang til vest siden af åen. Men grunden er åben ned mod åen, og det er her, der skal sættes hegn op ved evt. etablering af tampesti, for at undgår færdsel på grunden. Hegnet må gerne være et fast hegn, der hindrer indkig alternativt et trådhegn, der hindrer indtrængen suppleret med et levende hegn, der kan vokse op og med tiden hindrer indkig. Endvidere kan Hvidovre Biavlerforening ved interesse tilbyde at opstille bistader på grunden, såfremt der ikke er offentlig adgang. Bierne vil kunne være med til at sikre biodiversiteten yderligere ved Harrestrup å.

Vi betvivler, at den rekreative værdi af en tampesti på Hvidovresiden af Harrestrup å imellem Stations Centeret og Landlystvej har en så stor værdi, at det opvejer de påvirkninger og gener som beboerne på Holmelundsvej vil opleve. Åbredden på denne side er meget smal og der er ingen tilstødende parkarealer, derfor giver færdsel her en langt ringere naturoplevelse end på den anden bred af åen. På den baggrund er det en klar anbefaling om kun at anlægge en tampesti på Københavnersiden af Harrestrup å imellem Stations Centeret og Landlystvej.

Af Miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at der i etableringsfasen ikke vil være tilkørselsvej via Holmelundsvej. Vi sætter pris på, at parkeringspladserne til bebyggelsen A/B Holmelundsvej 49 - 57 således ikke skal benyttes i projektets etableringsfase, som det ellers tidligere har være ideer om. Dette vil også være meget u hensigtsmæssigt, idet der i forvejen er stor mangel på p-pladser, og yderligere reduktion i p-pladser vil skabe stort kaos på Holmelundsvej. Vi håber, at vores tolkning Miljøkonsekvensrapporten er rigtig og vil meget gerne kontaktes, hvis det ikke er tilfældet.

Vi håber vores bemærkninger til bro og tampesti vil indgå i den endelige udformning af projektet.

De bedste hilsner

Søren Larsen

Formand, Grundejerforeningen Holmelunden

Ole Bsted

Kasser, Grundejerforeningen Holmelunden

Grundejerforeningen Harrestrup Villakvarter, 11 September 2023

Høringsvar om miljøkonsekvensrapporten for Harrestrup Å i Vigerslevparken

Harrestrup Villakvarters Grundejerforening ser meget positivt på projektet med den kombinerede skybrudssikring og naturforbedring, som vil give et unikt grønt og rekreativt område lige optil grundejerforeningen.

Grundejerforeningen forstår af projektetoplægget, at dette projekt ikke indeholder foranstaltninger vedr. stormflod fra Kalveboderne. Grundejerforeningen ønsker at vide, hvilke tiltag mod stormflod fra Kalveboderne, der er iværksat og tidshorizonten for disse, samt en redegørelse for tiltag for sikring mod stormflod for foreningens grundejere via Harrestrup Å indtil permanent stormflodsikring af Kalveboderne er etableret.

Anlægsarbejde omkring delområde B (Folehaven) og C (Vigerslev Syd), som ligger ml. Holbæk Motorvej og Gl. Køgelandevej og løber parallelt med Vigerslevvej og Sydkærvej.

Trafik

Grundejerforeningen kan med bekymring konstatere, at anlægsarbejde i delområde B og C også kommer til at foregå fra Hvidovre siden via Sydkærvej, selvom tidligere information angav at anlægsarbejde alene ville skulle foregå fra Københavnsiden. Der forventes op mod 430 lastbiltransporter af jord ad Sydkærvej + er ukendt antal transportere af træflis og anlægsmateriel. Sydkærvej forventes i perioder at blive ensrettet (endnu ukendt i hvilken retning og perioder). Grundejerforeningen er stærkt bekymret for disse lastbiltransporters indvirkning på lokaltrafikken og i særdeleshed omkring sikkerheden for Risbjergkvarteret skoleveje. Det drejer sig både om den direkte trafik med tunge køretøjer ad Sydkærvej, men også om den trafikomdeling af andre køretøjer til andre og mindre veje i kvarteret, som en ensretning af Sydkærvej vil medføre.

Grundejerforeningen opfordrer til, at der findes alternative løsninger til anlægsarbejde fra Hvidovresiden via Sydkærvej. Foreningen ønsker, at projektet afsøger muligheden for at konstruerer en forstærkning af området fra Københavnsiden eller opstilling af midlertidige broer over Harrestrup å for at muliggøre kørsel med lastbiltransporterne fra Vigerslevvej.

Hvis der ikke findes alternativer til anlægsarbejde fra Hvidovresiden forventer grundejerforeningen, at projektet foretager foranstaltninger til at gennemføre lastbiltransporter på sikker vis for kvarteret øvrige trafikanter, samt sikring afbødeforanstaltninger ved trafikomlægninger i Risbjergkvarteret i øvrigt.

Støj, støv, lugt og vibrations gener

Anlægsperioden for delområde B og C er i projektet opdelt i fase 1 og 2, dvs. sommerperioden (april-oktober) 2025+2026. Grundejerforeningen finder det yders uhensigtsmæssigt at foretage anlægsarbejdet i sommerperioden, særligt primær perioden juli - august, hvor vores grundejere opholder sig megen af

Harrestrup Villakvarters Grundejerforening

www.harrestrupvillakvarter.dk,

mail : bestyrelse@harrestrupvillakvarter.dk

tiden udendørs i deres haver og har brug for at have døre og vinduer åbne. Et anlægsarbejde af denne størrelsen vil forårsage støj, støv og lugtgener og derfor ønsker grundejerforeningen, at så meget arbejde som muligt f.eks. udgravning af nye vandveje, anlægning af diger og stisystemer og opfyldning af eksisterende åløb kommer til at foregå i vinterhalvåret.

I forhold til vibrationer fra maskiner og lastbiltrafik, ønsker foreningen muligt berørte risikoboliger bliver dokumenteret inden arbejdet påbegyndes

Grundejerforeningen forventer, at det er Hvidovre Kommunes regler for larmende arbejde, som kommer til at gælde for projektet, dvs. arbejde foregår ml. 7-18 på hverdage og ingen arbejde i weekenden. Vi ønsker klarhed for hvordan kommunen vi monitorer de gældende regler og aftaler overholdes samt der er en ansvarlig og tilgængelig funktion for borgerne at kontakte.

Håndtering af oversvømmelses risiko under projektet

Med de hyppige voldsomme regnskyl der er set over de sidste somre, ønsker forening en uvildig vurdering af projektets løsning for at sikre at der ikke forekommer oversvømmelser under anlægsarbejdet, selv ved kraftige regnskyl

Venlig hilsen

Henrik Edvardsen

Formand, på vegne af bestyrelsen

Hørings svar

Henriette og Jeppe | 13-09-2023 12:56:01

Foreløbige indsigelser vedr. projektet Harrestrup å/Vigerslevparken

Som grundejer ud til Harrestrup å har vi hen over sommeren modtaget to skrivelser om, at det planlagte projekt vedr åen og parken forventes gennemført på en måde, der direkte påvirker os. Således er vi orienteret om, at det som led i projektet bliver nødvendigt at råde over vores ejendom- evt både midlertidigt og permanent. Der er i forbindelse hermed bl.a. nævnt en potentiel mur i skel. Vi er desuden oplyst, at der skal være et møde, hvor vi kan blive nærmere orienteret om, hvilke konkrete konsekvenser projektet her for os, herunder nærmere om hvordan projektets råden over vores ejendom reguleres - både den permanente råden og den midlertidige. Møderne er planlagt til at foregå den 14. 15. og 21. september. Brevet, hvor vi modtager vores mødedato, er dateret den 21. august. Der er altså kort tid mellem mødeindkaldelse og afholdelse af mødet. Det gør derfor, at vi ikke har mulighed for at afholde mødet på det af projektet ønskede tidspunkt. Da det af projektet er oplyst, at vi er mange der er bedt om nye mødedatoer, har vi i skrivende stund ingen ny dato, da projektet danner sig overblik.

I brevene fremgår det indirekte, at denne høring er at betragte som vores mulighed for at gøre indsigelser. Vi finder det yderst problematisk, at det fra projektets side er planlagt således, at den konkrete orientering af de berørte grundejere først er planlagt afholdt efter høringsfristen. Således er vi som grundejere nødt til at afgive høringssvar, inden vi har en reel mulighed for at vide konkret, hvilke konsekvenser projektet har for os. Dermed kan vores høringssvar hverken være præcist eller fyldestgørende. Det finder vi meget problematisk, og vil derfor opfordre til, at høringsfristen udsættes/muligheden for indsigelser udskydes, til alle grundejere har haft mulighed for at modtage den planlagte orientering.

Vi ønsker ikke at miste råderetten over vores grund. Derudover ønsker vi ikke en mur opført i skel og dermed få fjernet vores hæk, da det for det første vil være en ringere løsning end vi har idag både i forhold til æstetik, indkig fra parken, samt tyverisikring af vores grund. For det andet vil den foreslåede løsning, som vi forstår den ud fra det materiale vi har modtaget, formindske vores grunds størrelse, da der måske skal medtages et del af grunden i projektet (et af de punkter der for nu er uklart), samt formentlig retableres hæk inde i vores have i stedet for i skel. Den reduktion af arealet ville kraftigt forringe vores muligheder på grunden, da den allerede er begrænset i størrelse, samt kraftigt reducere den herlighedsværdi vi i dag har.

Vi vil derfor opfordre til, at man placerer muren tættere på åen og dermed lader hækkene stå for at mindske generne for borgerne langs åen, både under etablering, men også på sigt med indkig og formindsket grund.

Udo | 11-09-2023 14:25:57

Elme Allé 8

2650 Hvidovre

Foreslåede justeringer mht. naturgenopretning

1. Ca. 200 m ved stien langs Harrestrup å, efter at man har gået over broen, som ligger i forlængelse af Vestkærs Alle, findes et område omkring det 2. store piletræ med flere 2-4 m høje elmetræer. Det er træer, der har overlevet elmesygen, som år tilbage dræbte stort set alle elmetræer i Danmark. Noget tyder på, at det kunne være en ny generation af resistente træer, som det er værd at bevare.

2. Mange af de fældede træer, som ikke kan blive liggende i områder med meget lidt plads langs åen, kunne med fordel transporteres til områder med mere plads, så den samlede biomasse bibeholdes til gavn for biodiversiteten og som studieobjekter for f.eks. skoleklasser.

3. Man bør give mulighed for, på visse strækninger, at lade åen selv finde sit leje ved hjælp af væltede træer eller lignende i å løbet. Igen noget der kunne være interessant at følge udviklingen med tiden, også for skoleklasser.

4. Mange kommuner har med øje for biodiversitet og nedgangen af insekter etableret små områder ved udgravning af muldjord, og erstatte den med sand eller sandet jord. Her ved Harrestrup å i Hvidovre har vi en lille naturlig tør eng, hvor der for få år siden er prøvet på at plante forskellige træer. En del af dem er dog gået ud pga. tørken og den tørre jord. På engen finder man kodriver, kællingetand, forglemmigej, tjærenelliker, forskellige storkenæb, eng brandbæger (værtsplante for blodplet sommerfuglen), perikon, røllike og mange andre tør eng/overdrevs plantearter.

Antallet af forskellige arter på det lille stykke overstiger, hvad jeg ellers har set i andre naturområder i Hvidovre. Da stort set alle områder ved Harrestrup å er vådenge, er det værd at bevare denne lille naturlige tør eng, som befinder sig - tæt ved spejderhytten - på hjørnet Sydkærsvej og cykelstien - forlængelse af Risbjerg gårds Alle- som forbinder Sydkærsvej med Vigerslevvej/Stakhaven i Valby. Umiddelbart tyder det ifølge den vedhæftede Visualisering, billede 12 på, at der midt på engen skal anlægges en sti. Denne sti bør rykkes tættere mod Harrestrup å og de nyplantede træer fjernes, så engen så vidt som muligt kan blive liggende som den er. Den er en af de sjældne naturperler i vores by.

Per Tybjerg | 10-09-2023 11:57:53

Nattemørket skal bevares

Miljøkonsekvensrapporten er mangelfuld, idet den ikke behandler (gener fra) kunstig belysning og bevarelse af nattemørket – hverken i anlægsfasen eller i driftsfasen.

Det er vigtigt af hensyn til såvel biodiversiteten og menneskers sundhed, at der med projektet ikke etableres ny kunstig belysning i Vigerslevparken. Heller ikke i forbindelse med den supercykelsti, som der er planer om.

Hvidovre Kommune har med Kommuneplan 2021 forpligtet sig til at bevare nattemørket i forbindelse med grønne områder. Det må forventes, at kommunen lever op til denne forpligtelse i forbindelse med projektet i Vigerslevparken, og at kommunen sikrer sig, at Københavns Kommune og HOFOR også bevarer det eksisterende nattemørke.

Kirsten | 03-09-2023 09:45:06

Sydkærsvej 82

2650 Hvidovre

Projektets påvirkning af matriklen Sydkærsvej 82

Hvis vi forstår miljøkonsekvensrapporten for Vigerslev Å projektet ret, så vil hele hækken mellem parken og vores grund blive fjernet, og der vil blive bygget en betonmur direkte i skel. Skitsen af løsningen viser, at muren er under en halv meter høj, og at der etableres en ny hæk længere inde på vores grund for at skærme haven for indkig.

Vi er imod den planlagte løsning.

Vi har følgende interesser:

1. At den nye løsning ikke øger indkig fra parken til vores have
2. At løsningen ikke bliver mindre pæn at se på end den eksisterende
3. At der ikke etableres en let adgang til vores grund
4. At vi ikke mister råderetten over vores grund
5. At vores grund bevarer sin størrelse
6. At ændringerne ikke skaber reetableringsopgaver, der påhviler os, i andre områder af haven (for eksempel omkring vores spiseplads ved siden af hækken mod parken)

Vi mener, at det kan lade sig gøre at bygge en mur mellem parken og vores have uden at gå på kompromis med vores interesser

- enten ved at placere muren længere inde i parken, så hækken stadig kan plantes i skel
 - eller ved at placere muren i skel, men forhøje den, så den skærmer for indkig, således at der ikke er behov for en hæk. For at det ikke bliver et trist syn, skal muren dækkes med natur-sten (eller anden materiale, som er smukt at se på) på begge sider, og ikke kun ud mod parken som planlagt. Alternativt beplantes med f.eks. efeu, så muren er dækket og grøn hele året.
-

Fra: bente6363@gmail.com <bente6363@gmail.com>

Sendt: 28. august 2023 14:19

Til: Offentlig postkasse Miljøteamet <miljo@HVIDOVRE.DK>

Emne: [EKSTERN] Bemærkninger til miljøkonsekvensrapporten Harrestrup Å

[EKSTERN]

Vedrørende høring af miljøkonsekvensrapport for Harrestrup Å i Vigerslevparken

Vores grund Holmelundsvej 24 grænser tæt op til Harrestrup å. Derfor har vi med stor interesse læst *HÅV MILJØKONSEKVENSRAPPORT* (Københavnskommune 03-05-2023), og glæder os over de forbedringer, der kommer i forhold til naturen, de rekreative muligheder og sikring mod oversvømmelser.

Der er forhold ved vores grund, som vi ikke umiddelbart kan se, er taget med i vurderingerne. Det drejer sig om, at grunden ligger lavere end de omkringliggende grunde og vejen. Ved tidligere skybrud er der derfor løbet store mængder vand fra grundene og vejen ind på vores grund og heraf følgerne høj vandstand på grunden og i huset. I Miljøkonsekvensrapporten kan vi se, at der bliver opført volde af henholdsvis jord og sten langs Harrestrup Å ud for vores grund. Vi er bekymrede for, at voldene vil medføre, at vandet stemmer yderligere op på vores grund, når vandet bliver hindret i at løbe ud i åen. Det fremgår, at der skal gennemføres bagvandsløsninger som simple gennemføringer gennem diget/muren. Vi kan ikke se, om der konkret er planer om at udføre gennemføringer af voldene i tilknytning til vores grund. Hvilket vi klart anbefaler.

I Miljøkonsekvensrapporten står der, at "trampestien ligger på Hvidovresiden oppe i niveau med parken, mens den på Københavnersiden ligger halvt nede af i vandløbets dobbelte profil på en banket (s. 31).

Vi er ikke fagfolk, men common sense siger, at jo mere jord der graves af åens brinker, jo mere vand vil den kunne rumme og lette modtagelsen af bagvand. Heraf tolkes det, at det er en fordel, at der også på Hvidovre siden graves ud til en trampesti, der ligger lavere end niveau. Det vil også være med til at forhindre indkig på vores ejendom. Hvilket vi er bekymrede for ved placering af trampesti på Hvidovre siden af åen, hvor der i dag ikke er nogen.

I Miljøkonsekvensrapporten er det beskrevet, at jordvoldene tilplantes med græs og træer. Ud for vores grund vil vi anbefale, at tilplantningen sker med så højt voksende beplantning, at den hindrer indsyn, samt minimere lysten til at færdes på voldene, hvis der etableres trampesti på Hvidovre siden af åen.

Opsummerende vil vi gerne sikre os tiltag, der hindrer:

- Baggrundsvand i at hobe sig op på vores ejendom
- Indkig på vores ejendom

Vi ser frem til at modtage svar på, hvordan der tages hånd om vores bekymringer, gennem konkrete tiltag i projektet, og glæder os til en konstruktiv dialog om gennemførelse af projektet.

Jeg skal bede om bekræftelse på modtagelse af henvendelsen.

De bedste hilsner

Bente Olsen
Holmelundsvej 24
2650 Hvidovre

